

Rakentaja

1/2025

TEEMA

Vastuullista
rakentamista

ÄLÄ JÄTÄ RAHAA PÖYDÄLLE!

Rakentajan ohjeet veroilmoituksen
ja -vähennysten tekoon. s. 8

HOAS JA YLVA

Rakennuttajat
parantavat
vastuullisuuttaan.
s. 14

Tärinä

Unohdettu uhka rakentajien terveydelle. s. 32

RIKOLLISUUDEN LONKEROT TYÖMAALLA s. 26

Johanna Hellsten on kirjoittanut rakennusalasta vuodesta 2001, eikä ole vieläkaan saanut siitä tarpeekseen.

Tärinätauti uhkaa rakentajia

SORMET OVAT VITIVALKOISET, eikä niillä saa tarttua ovenkahvaan. Niihin sattuu. Pakko saada kädet kuumaan veteen nopeasti, sillä osa sormista ei ole pelkästään valkoisia, ne sinertävät ja tunto on kadonnut. Hanskat eivät auta, niin paksut kuin ovatkin. Sade ja kylmä viima, plus 2 astetta lämmintä, on pahin mahdollinen säätila.

Tältä tuntuu valkosormisuus. Minulla on sen geneettinen versio, mutta saman saa aikaan olemalla välittämättä työkalujen tärinäarvoista.

PITKÄKESTOINEN käsiin kohdistuva tärinä voi aiheuttaa käsien tärinätaudin, joka ilmenee tavallisimmin sormien valkosormisuudella kylmäaltistuksessa. Tauti voi ilmetä joskus myös käsien puutumisenä ja kömpelyytenä. Tärinätaudin taustalla on sormien ja käsien verisuonten seinämärakenteen ja joskus myös ääreishermoston vauriot.

RAKENTAJA-LEHDEN sivulla 32 on tekemämme tärinäkyselyn tulokset. Niistä käy selvästi ilmi, että tieto tärinän riskeistä ei ole tavoittanut rakentajia. Nekin, jotka tietävät riskit, kertovat, että työtä on jatkettava senkin jälkeen, kun tärinän raja-arvot ovat täyttyneet.

KYSYIMME MYÖS mahdollisista tärinätaudin oireista. Valkosormisuutta oli 10 prosentilla vastaajista, muunlaisia käsoireita paljon suuremmilla määrillä. Raskaissa ulkotöissä tärinätauti voi vieä rakentajan työkyvyn, sillä sormet eivät enää kestä kylmää. Tärinätaudin oireet altistavat myös työtapaturmille, sillä kömpelöt, puutuneet kädet eivät toimi niin kuin niiden pitäisi.

TYÖNANTAJAN VELVOLLISUUS on suojella työntekijää tärinän aiheuttamilta haitoilta. Se tarkoittaa, että työnantajan pitäisi selvittää tärinäaltistuksen määrä ja siitä aiheutuvat riskit. Raja-arvojen ylityessä työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin tärinäaltistuksen pienentämiseksi.

Kyselymme perusteella näin ei tällä hetkellä tapahdu.

Kannustan kaikkia työntekijöitä tarkistamaan käyttämiensä työvälineiden tärinäarvot.

TYÖTERVEYSLAITOKSEN YLLÄPITÄMÄ työperäisten sairauksien rekisteri laahaa edelleen jäljessä, ja tuoreimmat tiedot ovat vuodelta 2020. Työikäisten tärinätauteja tai sen epäilyä oli vuonna 2019 yhteensä 63 ja

vuonna 2020 niitä kirjattiin 73. Näistä vahvistettiin vain 27 (2019) ja 16 (2020). Työterveyslaitoksen mukaan todellinen määrä on todennäköisesti moninkertainen. Monet ammattitaudit jäävät diagnosoimatta.

MONISSA TYÖKALUISSA ilmoitetaan työkalun tärinäarvo, ja se kuinka kauan sitä voi käyttää turvallisesti. Kannustan kaikkia työntekijöitä tarkistamaan käyttämiensä työvälineiden tärinäarvot. Tärkeää on myös vaatia, että työnantaja huomioi ne ja kouluttaa työntekijöitä turvallisemmasta työskentelystä tärisevien työkalujen kanssa.

MUUTEN LIIAN MONEN sormet näyttävät samalta kuin kyselymme kuvassa. ¶

13 Kunnilta pitää odottaa sosiaalisesti vastuullista rakentamista.

KUNTA- VAALIT 2025

”Monet hyvinvointialueet ovat huonovointisia ja ilman verotusoikeutta niiden on vaikea kohentaa talouttaan.”

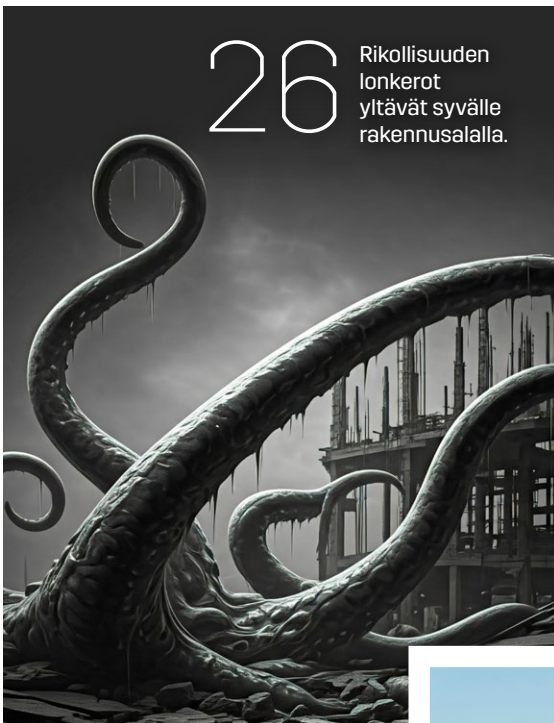
– HANNA WASS

ANTTI KIRVES

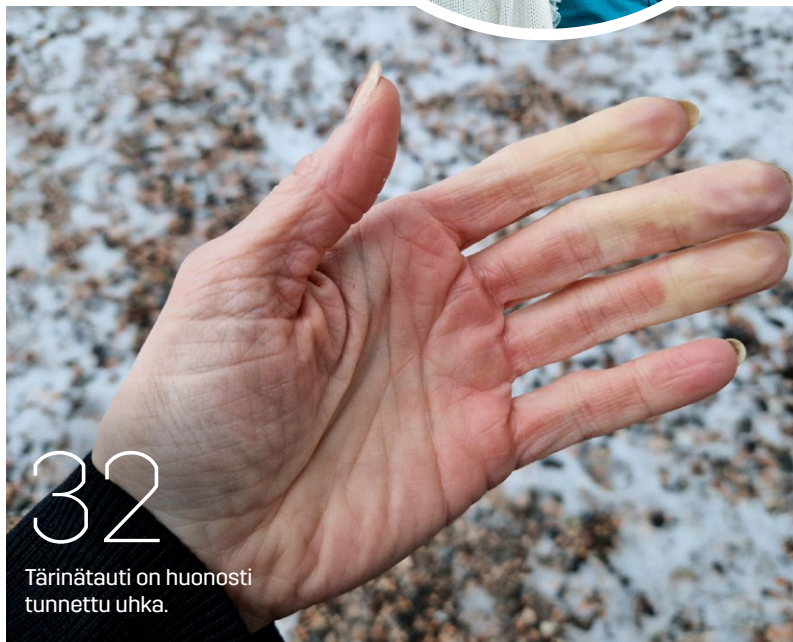
24

26 Rikollisuuden lonkerot yltävät syvälle rakennusalalla.

32

Tärinätauti on huonosti tunnettu uhka.

JOHANNA HELLSTEN

VAKIOT

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Varapuheenjohtajan palsta
- 24 Henkilö
- 32 Rakentajan terveys
- 42 Laki ja oikeus
- 50 Kulttuuri
- 52 Kevyttä

KANNEN KUVA: JUKKA NISSINEN

TERO TALVIO

38

Karhulan paloasemalla kattotyöntekijät pääsivät uuden eteen.

Lakkointia ilmassa

Rakennusliiton toimitsijat päivystävät säännöllisesti Laakson sairaalan työmaalla.

– **VIELÄKÖ** meillä on sopimukset voimassa? Milloin mennään lakkoon, innokkaimmat kyselivät Rakennusliiton toimitsijoilta ennen kuin edes kahvit oli saatu keitettyä Helsingissä SRV:n Laakson sairaalan työmaalla.

Rakennusliiton Uudenmaan palvelupisteen toimitsijat päivystävät sairaalatyömaalla joka toinen keskiviikko. Infopiste on perehdytystoimiston koppikylän 2. kerroksessa.

Työsuojeluvaltuutettu, yhteysmies **Sami Rosti** on tullut työmaalle reilu vuosi sitten.

– Perehdytän työmaalle tulevia työntekijöitä ja teen nostovalvontatöitä. Olen käynyt nostovalvontakoulutuksen sitä varten, Rosti sanoo.

Isolle tontille levinnyt työmaa vaatii paljon työsuojelun seurantaa. Se kuuluu myös Rostin työnkuvaan.

– Tämä on pitkä työmaa, nyt on vasta ensimmäisessä rakennuksessa sisätyöt kunnolla käynnissä.

Laakson yhteissairaala -hankkeessa valmistelevat työt aloitettiin maaliskuussa 2022.

Laakson sairaala-alueen avolouhinta valmistui loppuvuodesta 2024.

Jüri Leinonen on ollut jo parikymmentä vuotta Rakennusliiton jäsen. Leinonen vaihtoi kuulumisia aluetoimitsija Vale-ri Niemenmaan kanssa SRV:n Laakson sairaalan työmaalla.

Maanalainen kalliolouhinta Laakson sairaala-alueen alla valmistuu pääosin vuonna 2024, ja Meilahti-Laakso-tunnelin louhinta päättyy tänä vuonna.

Rakentaminen jatkuu vuoteen 2030, mutta osa tiloista on käytössä jo vuonna 2027.

– Tämä on iso työmaa, 600–700 työntekijää, Rosti kertoo.

Laakson sairaala rajautuu Keskuspuistoon ja työmaan keskellä on Laakson vanha ratsastuskenttä, joten logistiikka on tavallista helpompaa muuhun Helsingin keskustan alueeseen verrattuna.

– Meillä on oma logistiikkakeskus ja välivarasto kauempana työmaasta. Kaikki tavara tulee välivarastolta. Kaikille urakoitsijoille on säännölliset päivittäiset kuljetukset. Yksikään kuorma-auto ei tule yllätyksenä portille.

– En ole koskaan nähnyt näin siistää työmaata, Sami Rosti kehuu Laakson sairaalan työmaata.

Valvonnan lisäksi työmaan siisteyteen on satsattu kunnolla.

– En ole koskaan nähnyt näin siistää työmaata, Rosti kehaisee. 🗣️

Rakentajan rahaston apurahat

RAKENNUSLIITON LIITTOKOKOUS päätti vuonna 2023 perustaa Rakentajan rahaston tukemaan liiton jäsenten ay-toimintaa sekä liikunta- ja kulttuuriharrasteita. Rahasto toimii Kansan Sivistysrahaston yhteydessä. Kaikkiaan toisessa apurahahaussa jaettiin yhteensä 3000 euroa ja apurahan saivat seuraavat jäsenet:

Ahola Antti, maalari (musiikki)

Hottola Janne, ratapihaliiikenneohjaaja (biljardi)

Jännti Leena, talonrakentaja, (nettikurssiin)

Jääskeläinen Jari, kirvesmies (nauhoitusvälineisiin)

Kela Maria, LVI-asentaja, (maalausharrastus)

Keränen Aliisa, pintakäsittelijä (soittimiin)

Leväniemi Katjusa, pintakäsittelijä (sammutuskalusto)

Varkaus os. 028 (100 v. työryhmä)

Tihinen Tuomas, toimitsija (runous)

SASK kouluttaa uusia lähettäjiä huhtikuussa – haku on auki nyt

SASK KOULUTTAA uusia lähettäjiä Helsingissä 12.–13. huhtikuuta. Koulutuksen käyneet pääsevät osaksi SASKin vapaaehtoisverkostoa. Haku on auki 28. helmikuuta asti.

SASK-lähettäjiä tehtävä on tehdä työntekijöiden oikeuksia ja SASKin työtä niiden puolesta tunnetuksi Suomessa. He osallistuvat viestintään ja vaikuttamistyöhön globaalien työelämän ihmisoikeuksien puolesta.

Lähettäjiä voivat halutessaan toimia ohjatusti neljässä verkostossa, jotka keskittyvät kampanjointiin, vaikuttamistoimintaan, viestintään ja feissaustyöhön. Verkostojen ulkopuolella kukin lähettäjä voi toimia itseohjautuvasti. Lisäksi lähettäjiä voivat osallistua SASKin jatkokoulutuksiin ja hakea mukaan opintomatalle.

<https://www.sask.fi/tapahtumat/saskin-lahettelaskoulutus/>

Jyrki Ojanen on
Rakennusliiton
varapuheenjohtaja

Digiloikkaa kulmahuoneessa

KOHENNAN tuottavuuttani ja etsin outoa valoa, kysyn tekoälyltä seuraavaa:

RAKSAN TES-KOROTUKSET ovat olleet 9/2020–5/2024 yhteensä 11,36 % (korkoa korolle). Tilastokeskuksen mukaan elinkustannusindeksi on 2020–2024 noussut 18,14 %. Kilometrikorvaus 2020 oli 43 snt/km ja nyt 53 snt/km eli kustannusnousua on hyväksytty 23 %. Duunarin ostovoima on jäänyt inflaation alle.

KULUTTAJIEN LUOTTAMUS on poikkeuksellisen heikko. Ihmiset eivät uskalla ostaa asuntoja ja rakentaminenkin on jumissa. Työttömyys raksalla nousee taas kevättälvella 25 %:n huiteille.

SUOMEN PANKKI arvioi 2025 inflaation 1,8 %:ksi ja 2026 taas 1,6 %:ksi. Eurostat kertoo EU-alueen inflaation kiihtyneen juuri 2,4 %:ksi.

MENEILLÄÄN on neuvottelut palkoista. Oletetaan, että niistä sovittaisiin 2 vuodeksi. Pitäisikö menetetty ostovoima eli inflaatiokuoppa kompensoida? Onko 10 %:n palkankorotus tulevaisuuteen vastuuon tai kohtuuton vaatimus?

Ymmärrän huolesi ostovoiman menetyksestä ja inflaation vaikutuksista. Rakennusalan palkankorotukset ovat jääneet jälkeen elinkustannusten noususta, mikä on heikentänyt työntekijöiden ostovoimaa. Kuluttajien luottamus on heikko ja rakentaminen on hidastunut, mikä lisää työttömyysriskiä alalla.

10 %:n palkankorotus kahdelle vuodelle voi tuntua suurelta, mutta se ei välttämättä ole kohtuuton, kun otetaan huomioon inflaation vaikutukset ja ostovoiman menetys. Suomen Pankin ennusteiden mukaan inflaatio on maltillinen tulevina vuosina (1,8 % vuonna 2025 ja 1,6 % vuonna 2026). Tämä tarkoittaa, että palkankorotukset voisivat auttaa kompensoimaan aiempien vuosien inflaatiokuoppaa ja parantamaan työntekijöiden ostovoimaa.

On tärkeää, että palkkaneuvotteluissa otetaan huomioon sekä työntekijöiden että työnantajien näkökulmat. Kohtuullinen palkankorotus voi auttaa ylläpitämään työntekijöiden motivaatiota ja hyvinvointia, mikä puolestaan voi parantaa tuottavuutta ja vähentää työttömyysriskiä.

Mitä mieltä itse olet? Onko sinulla muita näkökulmia tai huolenaiheita, joita haluaisit jakaa?

ENTÄS JOS huomioidaan myös työnantajien huoli kilpailukyyn turvaamisesta, mikä olisi sopiva korotusprosentti?

Työnantajien huoli kilpailukyyn säilyttämisestä on ymmärrettävä, erityisesti kun rakennusala on kohdannut merkittäviä haasteita viime vuosina. Rakennusalan tuotanto on laskenut huomattavasti, ja työttömyys on noussut.

Sopiva palkankorotusprosentti voisi olla kompromissi, joka ottaa huomioon sekä työntekijöiden ostovoiman parantamisen että työnantajien kilpailukyyn säilyttämisen. Esimerkiksi 4–5 %:n vuosittainen korotus voisi olla realistinen ja tasapainoinen ratkaisu. Tämä olisi hieman korkeampi kuin Suomen Pankin ennustama inflaatio (1,8 % vuonna 2025 ja 1,6 % vuonna 2026), mutta ei liian korkea, jotta se vaarantaisi yritysten kilpailukyyn.

Tärkeää on, että palkkaneuvotteluissa pyritään löytämään ratkaisu, joka tukee sekä työntekijöiden että työnantajien tarpeita. Keskustelu avoimesti ja yhteistyössä voi auttaa löytämään parhaan mahdollisen ratkaisun.

Mitä mieltä olet tästä ehdotuksesta? Onko sinulla muita näkökulmia tai kysymyksiä?

KIITTI VASTAUKSISTA. Joku muistaakseni sanoikin, että realismia olisi kyky säilyttää jaloimmat kaipaukset huokauksista huolimatta. 🙏

Jyrki Ojanen

Historiaa tekemässä

Rakennusliiton ja Sähköliiton ensimmäinen yhteinen luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi Jyväskylässä.

JYVÄSKYLÄN LAAJAVUOREEN kerääntyi tiistaina helmikuun alussa 30 Rakennusliiton ja Sähköliiton jäsentä perehtymään luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen arkeen, tehtäviin ja oikeuksiin sekä verkostoitumaan.

Pitkä viikko täynnä asiaa

Tiistai on verkostoitumisen ja luottamushenkilöiden perustehtävien läpikäyntiä. Päivän aikana päästiinkin keskustelemaan ja miettimään, mitkä ovat luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen tehtävät ja oikeudet. Lisäksi pohdittiin, miten viestintää tehdään työpaikoilla ja luottamushenkilöiden kesken työnantajaa unohtamatta.

– Luottamus ja sen rakentaminen on kaiken perusta. Kun luottamus on kunnossa, on kaikki muukin helpompaa, osallistujaporukasta todettiin.

Keskiviikkona jatkettiin luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen omilla ohjelmilla liitoittain. Päivän aikana keskusteltiin työehtosopimusten sisällöistä sekä työsuojelun ja työterveyshuollon kuvioista. Lisäksi ohjelmassa oli käytännön harjoituksia neuvottelutilanteista ja työsuojelusta. Keskiviikko huipentui leikkimieliseen, mutta vakavaan keilakilpailuun, jonka tuloksista väitellään vieläkin.

Torstaista osallistujat pääsivät käyttämään jo saavutettua osaamistaan yhä vaativimmissa harjoituksissa ja syvennyttiin paikalliseen sopimiseen sekä neuvottelujärjestelmään.

Kouluttajina toimineet **Markus Ainasoja** ja **Lauri Haikola** kehuivat osallistujia.

– Todella hyvä porukka meillä on kasassa. On ilo kouluttaa osaavia ja innokkaita luottamusmiehiä ja työsuojeluvaltuutettuja ja paikallinen edunvalvontamme onkin hyvällä tasolla, he kehuvat.

Pitkä koulutusviikko paketoitiin perjantaina keskustelemalla alueiden näkökulmasta ja tuesta luottamushenkilöille sekä pohtimalla lisää hyvän luottamushenkilön kriteereitä sekä verkostojen luomisen ja ylläpitämisen tärkeyttä.

Väsyneet, mutta tyytyväiset osallistujat poistuivat Laajavuoresta kohti kotia evästettynä niillä työkaluilla, jotka Rakennusliitto ja Sähköliitto voivat uusille luottamushenkilöilleen antaa.

– Yhdessä olemme vahvempia, myös liittorajojen yli. Tästä yhteiskoulutuksesta on hyötyä jäsenistöllemme yhä vahvempana luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen osaamisena, iloitsevat Rakennusliiton koulutuspäällikkö **Juhani Lohikoski**, koulutus- ja järjestötyöntekijä **Saku Jokisalo** sekä Sähköliiton koulutusasiantuntija **Tomi Juntunen**. 📌

Rakennusliitto kursittaa

LUOTTAMUSMIEHILLE ja työsuojeluvaltuutetuille järjestetään vuosittain peruskursseja ja jatkokursseja ympäri Suomen. Lisäksi järjestetään jatkokursseja ja täydennyskoulutusta, sekä koulutusta neuvottelutaidoista ja esiintymistaidosta. Lisätietoja Rakennusliiton verkkosivuilta rakennusliitto.fi

Werstaalla keväällä 2025

RAKENTAJAT

-10.8.2025

Rakennusliitto
100

VAPAA PÄÄSY!

Avoimna ti-su klo 11-18.

Ilmaiset yleisöopastukset la ja su klo 15!

Väinö Linnan aukio 8
Finlaysonin alue, Tampere
www.tyovaenmuseo.fi

TYÖVÄENMUSEO
WERSTAS

Työmies on vero- vähennyksensä ansainnut

Verot ovat myönteinen asia. Vielä myönteisempää ovat veronalennukset.

Luottis_jaska eli Jari Jääskeläinen julista vero-
vähennysten
ilosanomaa
somessa.

HELMIKUUSSA tulevat ensimmäiset kysymykset verotuksesta: mikä oli ateria- ja kilometrikorvauksen määrä, YIT Housing Oy:n pääluottamusmies **Jussi Sakari** toteaa.

Helmikuussa veroilmoitusta täyttävät ne, joilla tai heidän puolisoillaan on esimerkiksi metsätuloa tai yritystoimintaa palkkatyön ohessa.

– YIT:llä on ollut jo pitkään perinne, että luottamusmies tekee verovähennysohjeet. Se lähetetään sähköpostitse ja WhatsApilla kaikille.

Viestissä on linkkejä verottajan ja Rakennusliiton sivuille, joissa avustetaan veroilmoituksen täyttämisessä.

– Aikaisemmin meillä oli omat liitteet, jotka täytettiin ja lähetettiin verottajalle, mutta se ei ole enää mahdollista. Nykyisin on tärkeää kertoa, mihin kohtaan mitään merkitään verottajan sivuilla.

Veroneuvonta vie pääluottamusmiehen työajasta muutaman päivän vuodessa. Kaikki tiedot on tarkastettava, summat päivitettävä ja vastailtava jäsenten esittämiin kysymyksiin.

– Erytistapaukset, kuten verottajan hylkypäätökset, työllistävät välillä enemmän. Verottaja myös haastaa välillä erityisalan tulkintaa, vaikka työntekijä kuuluu ohjeiden mukaisesti sen piiriin, Sakari sanoo.

– Olen iloinen veronmaksaja, mutta jokaisen on saatava hänelle kuuluvat vähennykset.

Kannattaa olla rehellinen

Hartela Etelä-Suomi Oy:n pääluottamusmies **Janne Gren** on tehnyt verovalituksia ja oikaisuja työntekijöiden puolesta ja auttanut verovähennysten kirjaamisessa veroilmoitukseen. Reilut 10 vuotta sitten Grenin pakeille tuli vanhempi rakennusmies, joka oli saanut selvityspyynnön työmatkojen vähennyskelpoisuudesta. Mies oli hädissään asiasta, ATK-taidot olivat olemattomat eikä kirjoitushommatkaan oikein sujuneet.

– Rauhoittelin miestä, ettei tämä asia tähän kaadu. Hän oli aivan perustellusti hakemassa matkakorvauksia oman auton käytöstä työmatkoilla. Verottaja oli asiasta eri mieltä.

Gren tunsi rakennusmiehen pitkän työhistorian, joten lyhyen haastattelun jälkeen selvityksen tekeminen oli helppoa.

– Kysyin ensiksi, että vaihdatko työmaata usein työviikon, kuukauden tai vuoden aikana? Vastaus oli myönteinen, joten työvermeitä piti kuljettaa työmaalta toiselle.

Työkalujakin kertyi autoon sirkkelistä lähtien. Entäs betonointi- ja laudoitustyöt sekä raudoitukset? Niitäkin oli tehty, joten nekin lisättiin selvitykseen. Ateriakorvaukset olivat jääneet hakematta useammalta vuodelta.

Erityisala = työpaikan osoite vaihtelee

– Olen iloinen veronmaksaja, mutta jokaisen on saatava hänelle kuuluvat vähennykset, YIT:n Jussi Sakari toteaa.

– Rakennusmies sai mätkyjen sijaan mukavan veronpalautuksen selvityksen jälkeen.

Grenin mielestä veroasiat kuuluvat luontevasti luottamusmiehen työnkuvaan. Jäsenistöstä tiedonhaku on hankalaa, verottajan termit ovat kankeita ja perustelujen kirjoittaminen on työlästä.

– Joskus on käynyt niin, että olen tehnyt omaa veroilmoitusta viimeisenä iltana aivan viime hetkillä puolen yön tienoilla.

Gren muistuttaa, että verottajan kanssa kannattaa pysyä totuudessa ja kuittien pitää olla tallessa.

– Verottaja pitää kiinni joka pennistä. Kannattaa katsoa peiliin ja miettiä täsmääkö ilmoittamani tiedot. Jos verottaja on ottanut näpeilleen jossain vähennysoikeudessa, se varmasti syynää tarkemmin muut vähennykset, jolloin voidaan kysellä taannehtivasti kuitteja 5 vuoden ajalta. Arkistoinnin pitää olla kunnossa. Vanhaan kunnon Rakentajan kalenteriin kannattaa merkata työmaat ja työmatkat etenkin, jos niitä on useampia vuodessa.

Työnantajan kanssa kannattaa sopia etukäteen työmaan vaihtamisesta, jos työmaa uhkaa venyä yli 3 vuoden mittaiseksi, jolloin ateriakorvaus poistuu vähennyksistä.

Työkaluista 8,40 euroa viikossa

Jääskeläinen YIT Housing Oy:n pääkaupunkiseudun alueellinen luottamusmies Jari Jääskeläinen on myös avustanut rakentajia vuosien ajan veroilmoitusten täyttämässä. Jääskeläinen esiintyy

luottis_jaska-nimimerkillä eri somekanavissa, joihin hän tekee rakennusala ja ay-toimintaa si-vuuvaa sisältöä.

– Tiktokista löytyy tekemäni ohje veroilmoituksen täytöstä. Se on pari vuotta vanha, joten luvut eivät ole ihan relevantteja tälle vuodelle, Jääskeläinen muistuttaa.

Luottis_jaskan kahta verotusaiheista Tiktok-klippiä on katsottu vajaat 100 000 kertaa, joten tietoa verovähennysten kiemuroita kaivataan kovasti. Kaikilla ei kuitenkaan ole käytössään tietoteknisiä hilavitkuttimia.

– Olen auttanut useampana vuotena veroilmoituksen täyttämässä vanhempaa miestä, jolla on vanhanaikainen näppäinpuhelin. Hänellä ei ole myöskään pankkitunnuksia.

Ensimmäisellä kerralla selvisi, ettei hän ollut koskaan aikaisemmin hakenut verovähennyksiä. Veroilmoituksen asiallisen täyttämisen jälkeen veronpalautuksia on tullut lähes 1 000 euroa aikaisempaa enemmän.

– Kaveri halusi tarjota minulle pullakahvit palkkioksi veroilmoituksen täyttämistä. Se ei onnistunut, sillä kyseisessä kahvilassa pystyi maksa- →

**RAKENNUSLIITON
VAKUUTUS-
KASSA**

Rakennusliiton Vakuutuskassan KASSANKOKOUS

Aika: Tiistai 15.4.2025 klo 13.00

Paikka: Rakennusliiton keskustoimisto, Siltasaarenkatu 4, Helsinki, kokoushuone Sökkeli

Kokouksessa käsitellään kassan sääntöjen 29 §:ssä mainitut varsinaiselle kassankokoukselle kuuluvat asiat.

Kokoukseen osallistuvan jäsenen tulee ilmoittaa osallistumisestaan 11.4.2025 mennessä sähköpostilla vakuutuskassa@rakennusliitto.fi. Ilmoittautuneille lähetetään kokousmateriaali sekä ohjeet kokoukseen osallistumista varten.

Tilinpäätöstä koskevat asiakirjat ovat nähtävänä viikon ajan ennen kokousta vakuutuskassan kotipaikassa (Rakennusliiton keskustoimisto), Siltasaarenkatu 4, Helsinki ja kassan toimistossa, Lapintie 3, Tampere sekä sähköisesti sivustolla rakennusliitto.fi/vakuutuskassa

RAKENNUSLIITON VAKUUTUSKASSAN HALLITUS

Veroilmoitus on tarkastettava joka vuosi!

maan vain kortilla. Hänellä ei ollut maksukorttia, Jääskeläinen kertoo.

Jääskeläisen mukaan monelle Rakennusliiton jäsenelle tulee yllätyksenä erityisesti työkalukorvaus.

– Jos sitä ei itse vähennä, verottaja katsoo sen työtuloksi. Väitän se olevan yleisin virhe rakentajien veroilmoituksesta. Siitä tulee kuitenkin pitkä penni, jos alalla tekee töitä kymmeniä vuosia.

Tällä hetkellä työkalukorvausta voi saada yhdeltä työviikolta 8,40 euroa. Keskimääräisen työkuukauden saldo on jo 36,12 euroa. ¶

– Kannattaa katsoa peiliin ja miettiä täsmääkö ilmoittamani tiedot, Hartelan Janne Gren muistuttaa.

750 euroa vähennetään automaattisesti

VÄHENNYKSIÄ EI TARVITSE TEHDÄ, jos tulonhankkimiskulujen määrä jää alle 750 euron. Poikkeuksen tästä muodostavat ay-jäsenmaksut, jotka vähentävät verotaakkaa koko määrällään.

Vähennyskelpoisten tulonhankkimismenojen luettelo on laaja. Verottaja voi ottaa huomioon muun muassa tietokone- ja tietoliikennekuluja; työhuoneen tai -asunnon kustannuksia sekä opiskelu- ja koulutusmenoja.

Erityisalojen matkakorvaukset 2024

Erityisalalla työskentelevät työntekijät, esimerkiksi kirvesmiehet, muurarit, rakennusmiehet, maalarit ja vedeneristäjät, voivat vähentää matkakulut aina tulonhankkimiskuluna oman auton käytön perusteella (0,27 euroa/kilometri) eikä vähennyksessä ole omavastuuta eikä ylärajaa. Työntekijät, joilla on varsinaisen työpaikka, kuten rakennustuoteteollisuudessa, vähentävät matkakulut verottajan ohjeiden mukaan.

Jos työskentelee yli 3 vuotta samassa tai hyvin lähellä toisiaan olevissa kohteissa, varsinaisen työpaikan määritelmä täyttyy myös erityisalan työntekijöillä. Oman auton käytön verovähennysoikeus ei silloin ole enää itsestäänselvyys. Matkakuluihin tulee omavastuu ja ylära-

ja. Myös oikeus ateriakorvausvähennyksen poistuu. 3 vuoden laskennan katkaisee vain yli 6 kuukauden poissaolo työkohteesta, jonka aikana tehdään ainakin päivä töitä muualla.

Moni rakentaja tekee osan töistään kotona. Mittamiehet ja urakaporukoiden nokat suunnittelevat töitään ennakoon iltaisin ja viikonloppuisin. Digitalisaatio tuo myös muiden rakentajien töitä kotiin. Silloin kannattaa hakea työhuonevähennystä.

Kaikilla sopimusaloilla voi olla poikkeavia tehtäviä ja erilaisia vakiintuneita verotuskäytäntöjä. Nämä selviävät parhaiten kysymällä omalta luottamusmieheltä.

Vähennykset

Talonrakennusalalla sekä **maalauksen ja vedeneristysalalla**, jossa työntekijällä ei ole kiinteää työpaikkaa eli työskennellään erityisissä työntekokohteissa kuten talonrakennus- tai korjausrakennustyömaalla, työntekijä vähentää matkakulut tulonhankkimiskuluina. Oma autoa työmatkoihin käytettäessä vähennys on 0,27 euroa kilometriltä. Vähennyksessä ei ole omavastuuta eikä ylärajaa.

Erityisalan työntekijä, jolla ei ole varsinaista työpaikkaa, hakee tulonhankkimisvähennyksenä ateriakorvauksen 12,75 euron suuruisesta vähennyksestä työ-

päivää kohden edellyttäen, ettei työnantaja ole järjestänyt ja kustantanut työmaaruokailua. Mikäli työpäivän pituus ylittää ruokatauot mukaan lukien 11 tuntia matkustusaikaa huomioimatta, voi hakea vähennystä kaksinkertaisena kyseisiltä päiviltä.

Työssä käytettävien omien työkalujen hankinnasta ja kulumisesta johtuvia kuluja vähennetään kuittien perusteella. Erityisen tärkeää on muistaa vähentää työnantajan maksama perustyökalukorvaus 1,68 euroa työpäivältä. Maksettua perustyökalukorvausta ei huomioida ennakonpidätyksessä ja vähennyksen saaminen edellyttää sen hakemista.

Lattianpäällystysalalla on samantyyppiset työkaluvähennykset kuin talonrakennuksessa.

Infra-alalla saa samat vähennykset kuin rakennusalalla. Ateriakorvausvähennyksen saamisen edellytys on, ettei työnantaja ole sitä maksanut. Kiinteiden työpaikkojen osalta noudatetaan verotuksen yleisiä matkakustannusten vähennyssäntöjä.

Asfalttialalla ja rakennustuoteteollisuudessa verovähennykset ovat yleisten matkakustannusten piirissä.

Talotekniikka-alalla on poikkeavia työtehtäviä ja erilaisia vakiintuneita verotuskäytäntöjä. Nämä selviävät parhaiten kysymällä omalta luottamusmieheltä tai Rakennusliiton toimitsijoilta. ¶

Vähennykset näppärästi netissä

ESITÄYTETTYYN lomakkeeseen on merkitty valmiiksi ne tiedot, jotka verottaja on saanut muista lähteistä. Työnantajat ilmoittavat maksamansa palkat ja ennakoverot sähköisesti tulorekisteriin. Tulorekisteri on myös työttömyyskassojen käytössä.

Tiedot on aina tarkastettava. Mikäli sinulla on enemmän tuloja kuin lomakkeeseen on merkitty, ne on syytä ilmoittaa. Verottaja saattaa hakea myöhemmin omiaan korotusten kera.

Kaikkia vähennyksiä, kuten ateriakorvaus-, matkaku- ja työkaluvähennyksiä on ehdottomasti vaadittava. Mikäli jotakin vähennystä ei vaadi, sitä ei myöskään huomioida verotuksessa.

Teet muutokset helpoimmin OmaVero-palvelussa. Ohjeisiin kannattaa tutustua ennen ilmoituksen jättämisen takarajaa. Viimeisenä palautuspäivänä verottajan palvelimella voi olla ruuhkaa, mikä hidastaa OmaVeron toimintaa.

Jos korjaat veroilmoitusta, korjausten määräpäivä on tänä vuonna joko 15.4., 22.4. tai 29.4. Päivän näkee omasta esitäytetystä veroilmoituksesta tai OmaVero-palveluun kirjautumalla.

Kuitit talteen

Säilytä itselläsi kaikki mahdolliset tositteet ja mieluiten myös kopiot lisäselvityslomakkeista siltä varalta, että verottaja palaa niihin myöhemmin. Kuitit ostetuista työkaluista on säilytettävä 6 vuotta. Pidä myös tallessa kirjanpitosi työkohteista, ajetuista työmatkoista ja työpäivistä.

OmaVerossa voi myös täyttää lomakkeet näytöllä ja tulostaa vasta sitten. Tärkeimmät lomakkeet ovat:

1A Matkakulut	Asunnon ja työpaikan väliset matkat
1B Matkakulut	Viikonloppumatkat
1C Matkakulut	Matkat toissijaiselle työpaikalle
1D Matkakulut	Tulonhankkimismenoina vähennettävät matkat • tälle lomakkeelle erityisalojen matkakulut
50A Ansio- tulot ja niistä tehtävät vähennykset	mm. ateriakorvaus, työkalut, itse maksetut ay-jäsenmaksut, työhuonevähennys

Liittosi kouluttaa

Luottamusmiesten ja työsuojeluv altuutettujen täydennyskoulutus

2.–4.4., Tampere

Kolme päivää kiinnostavia puheenvuoroja, työpajoja, liikkumista ja verkostoitumista, kun Rakennusliiton luottamushenkilöt kokoontuvat yhteen.

Luottamusmiesten ja työsuojeluv altuutettujen peruskurssi

8.–11.4., Vantaa

Opit oikeutesi ja tehtäväsi. Kuulet, miten liitto tukee sinua tehtäväsäsi. Kehität vuorovaikutus- ja viestintätaitojasi sekä verkostoidut toisten luottamushenkilöiden kanssa. Yhdessä pureudumme työehtosopimukseen sekä työsuojelun ajankohtaisiin kysymyksiin.

Esiintymistaito

8.–9.5., Kuopio

Luottamushenkilönä sinulle tulee vastaan tilanteita, joissa olet esillä: uuden työntekijän perehdyttämistä, neuvotteluja työnantajan kanssa, jäsenhankintaa tai palaveri alirakoitsijan kanssa. On tärkeää, että osaat kertoa asiiasi selkeästi ja positiivisella tavalla. Esiintymistaidon koulutuksesta saat varmuutta esiintymiseen. Koulutuksessa tehdään lukuisia käytännön harjoituksia ja ratkotaan vuorovaikuttamisen haasteita.

VERKKOKOULUTUKSET

Yhteismieskoulutus
Osastojen toimihenkilökoulutus
Työhaun ABC

Verkkokurssit ovat itseopiskeltavia, ja ne voi suorittaa omassa tahdissa.

Kaikki koulutukset ja ilmoittautumisajat:
rakennusliitto.fi/tapahtumat

SAK hyväksyi eläkesovun

KUVA: LEHTIKUVA

sessä, vuoden 2017 eläkeuudistuksessa pohjana olleet syntyvyysluvut eivät toteutuneet. Syntyvyys jäi ennustettua matalammaksi, kuten myös työperäinen maahanmuutto. Tarvittiin uudistus, joka säilyttää eläkkeiden tason ja kohtelee eri sukupolvia oikeudenmukaisesti, eläkemaksukertymän odotettua hitaammasta kasvusta huolimatta.

- Tässä uudistuksessa ei ole heikennyksiä eläke-etuuksiin eikä esimerkiksi eläkeikää nosteta, Näätäsaari totesi esityksen lopputuloksesta SAK:n tiedotteessa.

Mitä päätettiin?

Työryhmän esityksessä korostuu kaksi toimenpidettä: sijoitusuudistus, joka mahdollistaa eläkeyhtiöille entistä jonkin verran riskipitoisemman sijoittamisen sekä sääntöpohjainen vakautusjärjestelmä.

Riskin lisääminen lisää merkittävästi kaikkiaan noin 270 miljardin euron suuruisen eläkevarallisuuden tuottoa. Lisääntyvät tuotot puolestaan hillitsevät eläkemaksujen korottamisen painetta. Eläkesijoittamisen pitkäjänteisyys puolestaan kasvavia riskejä.

Sanahirviö "sääntöperäinen vakautusjärjestelmä" tarkoittaa sitä, että tilanteissa, joissa reaalipalkat laskevat, myös eläkeindeksiä leikataan. Jos eläkkeet nousevat nopeammin kuin eläkemaksujen perusteena olevat palkat, vaikeutuu eläkkeiden rahoitus.

Inflaatiopakettia rajoittaa indeksitarkistusta siten, että työeläkeindeksi ei saa kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksossa kasvaa enempää kuin palkkakerroin samana aikana. Tavalliselle palkansaajalle uudistuksen vaikutus ei näy käytännössä millään tavalla. ¶

SAK:n hallitus hyväksyi tammikuussa osaltaan eläkeuudistuksen. Mistä tässä "eläkejärjestelmän määräaikaishuolloksi" kuvatussa uudistuksessa on kysymys?

TYÖMARKKINAJÄRJESTÖT yhdessä esittivät Orpon hallituksen ohjelmaan kirjausta eläkejärjestelmän päivittämisestä vastaamaan mm. väestönkehityksen ja talouden haasteisiin. Aloite uudistukseen tuli siis järjestöiltä, ei yksin hallitukselta. Hallitus esitti myöhemmin uudistukselle tavoitteeksi 0,4 % bruttokansantuotetta vahvistavan vaikutuksen.

Tammikuussa 2025 neuvottelijoiden esitys hyväksyttiin ensin työmarkkinajärjestöissä ja 23.1. hallitus totesi sen täyttävän hallituksen asettaman tavoitteen. Seuraavaksi uudistus kirjoitetaan lakiesitykseksi ja etenee aikanaan eduskuntaan.

Mitä uudistuksessa päätettiin ja miksi?

SAK:n tiedotteessa keskusjärjestön työura- ja eläkeasioiden päällikkö **Sinikka Näätäsaari** toteaa, että edelli-

Rakennusliiton vaalityössä vaaditaan:

Harmaa talous kuriin kunnissa

KUNNISSA JA HYVINVOINTIALUEILLA rakennetaan vuosittain miljardien eurojen arvosta. Valitettavasti myös verovaroilla rahoitetuissa rakennuskohteissa ilmenee jatkuvasti vakavia väärinkäytöksiä: alipalkkausta, työperäistä hyväksikäyttöä, harmaan talouden eri ilmiöitä tai puutteita työturvallisuudessa. On kestävämpiä, jos veronmaksajien rahoja maksetaan yrityksille, jotka rikkovat lakia ja jättävät yhteiskunnalliset velvoitteensa hoitamatta.

Sen vuoksi Rakennusliitto keskittyy huhtikuun alue- ja kuntavaalien alla viestimään poliittisille puolueille ja näiden ehdokkaille, että huomioivat vastuullaan olevissa rakennushankkeissa harmaan talouden vastaisen työn.

Rakennusliitto haluaa, että jokainen kunta- ja aluepäättäjä:

1. Käyttää tiedonsaantioikeuttaan ja aktiivisesti selvittää, onko oman kunnan tai hyvinvointialueen rakennushankkeissa asiat kunnossa.
2. Tekee aloitteen ottaa oman vastualueen (kunnan tai hyvinvointialueen) rakennushankkeissa käyttöön RT-ohjekortti: Työvoiman hyväksikäytön torjunta rakennusalalla.
3. Esittää rakennuttamisen kilpailutusehtoihin lisättäväksi urakoiden ketjuttamiskiellon.

Miksi nämä vaatimukset?

1. Kunta- ja aluepäättäjällä on mahdollisuus aktiivisesti kannustaa virkamiehiä valvomaan rakennushankkeiden sosiaalista vastuullisuutta.
2. Työvoiman hyväksikäytön ehkäisemiseen neuvova RT-ohjekortti on hyvä työkalu etenkin niille hankkeista vastaaville, jotka eivät säännöllisesti toimi rakennustyön parissa.
3. Jopa viidenteen ja kuudenteen aliurakoitsijaan ulottuvat ketjutukset on tarkoitettu yksinomaan hämärtämään vastuuta ja mahdollistamaan työperäinen hyväksikäyttö rakennustyössä. Mitään tuotannollista syytä niille ei ole olemassa.

Lisätietoa harmaan talouden vastaisesta työstä löydät mm. osoitteesta rakennusliitto.fi/vaalit.

300€

Rakennusliitto myöntää vaalitukea alue- ja kuntavaaleissa

RAKENNUSLIITTO haluaa kannustaa jäseniään yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Sen vuoksi liiton hallitus on päättänyt myöntää 300 euron tuen alue- tai kuntavaaleissa ehdokkaana oleville Rakennusliiton jäsenille.

Tuki maksetaan hakemusta vastaan sen jälkeen, kun ehdokaslistat on vahvistettu 13.3.2025. Jäsen voi saada yhden 300 euron suuruisen vaalituen, vaikka olisi ehdokkaana molemmissa vaaleissa. Tuki voidaan myöntää ehdokkaalle, joka on ollut Rakennusliiton jäsen 1.1.2025 ja jonka jäsenmaksut ovat kunnossa.

Ehdokkaan tulee sitoutua syrjimättömyyteen sukupuolen, alkuperän, kielen, ihonvärin, uskonnon, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Ehdokas lupaa valituksi tullessaan edistää reilun työelämän pelisääntöjä edustamassaan organisaatiossa ja edistää kunnassaan tai hyvinvointialueella sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullista rakentamispolitiikkaa.

Rakennusliitto ry varaa oikeuden julkistaa tuen saajat.

Ohjeet tuen hakemiseen julkaistaan liiton verkkosivulla rakennusliitto.fi/vaalit helmikuun lopussa.

Miten rakentamisen sosiaalista vastuullisuutta voitaisiin parantaa?

Valitettavan harva rakennuttaja pohtii sitä, miten sosiaalinen vastuu toteutuu rakennustyömailla. Onneksi yritystä parempaankin on.

KUN YHTEISILLÄ VERORAHOILLA rakennetaan, on sen oltava vastuullista sekä sosiaalisesti että ekologisesti. Ekologinen vastuullisuus lienee tuttua kaikille, mutta miten rakennetaan sosiaalisesti vastuullisesti?

Helsingin kaupungin asuntotuotanto tekee yhteistyötä Rakennusliiton ja Rakennusteollisuus

RT:n kanssa kitkeäkseen harmaata taloutta ja työntekijöiden hyväksikäyttöä pois työmailtaan. Harva kunnallinen toimija kuitenkaan suhtautuu näin kunnianhimoisesti sosiaaliseen vastuullisuuteen rakentamisessa.

Rakennusalalla riski erityisesti ulkomaisen työvoiman hyväksikäytölle on korkea. Rakennus-

liiton toimitsijat ja Avin tarkastajat törmäävät jatkuvasti alipalkkaukseen, laittomiin työaikoihin, työluvattomiin työntekijöihin ja muihin ongelmiin. Pelkkä tilaajavastuupapereiden syynääminen ei selvästi riitä.

Lähdin etsimään vastuullisuutta julkisen sektorin ulkopuolelta ja löysin Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan omistaman Ylvan (Kiinteistösijoitukset ja ravintola-ala) ja Helsingin seudun opiskelijasuostoyhdistys Hoasin. Molemmilla vastuullistyy eri muodoissaan on omistajien vaatimaa toimintaa. Ylva ja Hoas myös jakavat keskenään hyviä käytäntöjä ja kokemuksia tavoista, joilla työmaiden sosiaalista vastuullisuutta voidaan parantaa.

”Sosiaalinen vastuullisuus ei aiheuta ylimääräisiä kustannuksia”

Hoas lanseerasi tänä vuonna konseptin Tiedostava työmaa, jolla pyritään varmistamaan, että kaikilla Hoas-työmailla toteutuvat samat sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet.

– Taustalla oli ajatus, että sääntöjä ja lakeja riittää, mutta me aloimme miettiä, mitä ne tarkoittavat käytännössä. Miten sosiaalinen vastuullisuus näkyy työmaalla ja mitä tietoa me tilaajina oikeasti tarvitsemme siitä, Hoasin vastuullisuuspäällikkö **Marika Nyssönen** kertoo.

Nyssönen mukaan he selvittivät, miten esimerkiksi ILO:n työntekijöiden oikeuksiin liittyvät periaatteet toteutuvat eri työmailla.

– Huomasimme, että tilanne vaihtelee aika paljon eri työmaiden välillä. Meillä on paljon eri urakoitsijoita ja yhteistyökumppaneita. Osa heistä on paljon pidemmällä vastuullistyyssä kuin toiset. Me haluamme, että kaikilta työmailta välittyisi tarpeellinen tieto meille ja teimme 7 kohdan sääntöt työmaille, Nyssönen sanoo.

Tiedostavan työmaan 7 sääntöä:

1. Työskentely on aina turvallista.
2. Työ ei kuormita tai stressaa liikaa.
3. Ei häirintää, epäasiallista tai epäkunnioittavaa käytöstä.
4. Kaikkien ääni kuuluu.
5. Johto tukee sinua.
6. Tavarat ovat järjestyksessä ja paikat siistejä.
7. Saat tarvitsemasi tiedon helposti ja ajoissa.

Osa konseptia on, että työmaalla toteutetaan säännöllisin väliajoin anonyymi, monikielinen kysely työntekijöille siitä, miten nämä periaatteet toteutuvat.

– Me uskomme, että tämän kautta saamme tietää, jos työmaalla on epäkohtia, epäasiallista käytöstä tai mitä vain liittyen palkkaukseen tai turvallisuuteen. Tämä on uusi ja helppo kanava tuoda asiat tietoomme. Me haluamme saada jokaisen työntekijän äänen kuuluviin riippumatta siitä, kenen palkkalistoilla hän on, Nyssönen toteaa.

Konkretiaa urakkaohjelmiin

Hoasissa on selvitetty säätiön urakkaohjelmien nykytilaa suhteessa sosiaaliseen vastuullisuuteen ja sitä, mitä ohjelmissa pitäisi parantaa. Apuna käytettiin muun muassa tuoretta RT-korttia työvoiman hyväksikäytön torjunnasta rakennusalalla sekä Finnwatchin raporttia rakennusalan ihmisoi-keusrikkomuksista ja työperäisestä hyväksikäytöstä vuodelta 2022.

– Totesimme, että moni asia on jo hyvällä mallilla, mutta kehityskohteita löytyy, Nyssönen sanoo.

Esimerkiksi urakoiden ketjuttaminen on jo ollut pidempään rajoitettua.

– Urakan ketjuttaminen on kielletty. Pääurakoitsijan aliuurakoitsijoiden töiden jakaminen edelleen aliuurakoiksi ei ole sallittua ja vaatii aina erikseen Hoasin kirjallisen luvan. Yksi aliuurakoitsija saa olla, ei enempää, ilman tilaajan erillistä hyväksyntää. Erillishyväksyntä voi tulla kyseeseen esimerkiksi eristystöissä, joka on normaalisti LVI- tai IV-urakoitsijan alla. Kukaan ei saa työskennellä ilman, että meiltä on hyväksytetty tilaajavastuutiedot, Nyssönen listaa. →

Nyt urakkaohjelmiin nostetaan myös kevytyrittäjyyden kierto.

– Kevytyrittäjyyden kautta urakoitsijoilla on mahdollisuus kiertää vastuitaan työntekijöistään. Tällainen toiminta on rinnastettavissa pakkotyöhön, Nyssönen sanoo.

Muita urakkaohjelmaan nousevia asioita ovat muun muassa se, että jos urakoitsija järjestää työntekijälle majoituksen, sen tulee täyttää terveys- ja suojelulaissa säädetyt vaatimukset ja yritystä sitovan työehtosopimuksen määräykset majoitusoloista.

Urakkaohjelmiin viedään rekrytointimaksujen kierto, majoituksesta maksun perimisen kierto, muut työntekijöiltä pidettävien laittomien ja perusteettomien palkanosien kierto ja pakkotyön kierto kuten matkustusasiakirjojen ja työ lupa-asiakirjojen pidättämisen kierto.

Pääurakoitsijalla on myös vastuu työntekijöiden tiedottamisesta omista oikeuksistaan. Hoas on kuitenkin myös itse teettänyt usealla kielellä työmailla julkisteita, joissa kerrotaan työmaan periaatteista.

Nyssönen pitääkin tilaajan roolia olennaisena vastuullisuuden toteutumisessa.

– Me voimme tilaajana ottaa näissä asioissa vahvan roolin. Haluamme varmistaa, että asiat tehdään tietyllä tavalla, vaikka hyväksyisimme sen, ettei kaikki aina mene täydellisesti. Meidän täytyy keskustella vastuullisuusasioista urakoitsijoiden kanssa ja sitä tarvitaan sen sijaan että me nostaisimme kädet pystyyn ja ajattelisimme, etteivät nämä asiat kuulu meille.

Kun Nyssöseltä kysyy, nostaako sosiaalinen vastuullisuus rakentamisen kustannuksia, hän ei epäröi vastata ”ei”.

– Voihan se olla, että konseptimme karsii pois halvempia urakoitsijoita, mutta me haluamme muutenkin toimia vastuullisten ja hyvämaineisten urakoitsijoiden kanssa. Ja jos on tilanne, jossa urakoitsija luistaa vastuustaan, me poistamme urakoitsijan työmaalta emmekä enää lähetä seuraavaa tarjouspyyntöä.

Tiedostavan työmaan konseptia toteutetaan tällä hetkellä viidellä Hoasin työmaalla, mm. Keski-Pasilaan Helsinkiin sijoittuvassa isossa rakennuskohteessa, jossa sekoittuu opiskelija-asuminen, liiketiloja ja toimistotiloja. Tänä vuonna konsepti ulotetaan myös kiinteistöjen ylläpitoon ja huoltoon.

– Tänä vuonna toteutetaan samanlainen anonymi kysely kuin työmailla myös ylläpitosopimusten kautta meidän kohteissa 100-prosenttisesti työskentelevien tulkareiden, siivoojien, teknisen ylläpidon ja korjauskumppaneiden joukossa.

– Se toteutetaan jatkossa 3–4 kertaa vuodessa. Kyselyiden avulla on mahdollisuus kerätä pitkäaikaisesti ja yhtenäisesti tietoa eri alueilla työ-

kentelevien työntekijöiden kokemuksista liittyen työympäristöön, vuorovaikutukseen ja henkiseen hyvinvointiin, Nyssönen sanoo.

”Emme ole vielä valmiita tässä asiassa”

Ylva raportoi omasta vastuullisuudestaan Vastuuttomuusraportilla. Sen pääpaino on ekologisessa vastuullisuudessa, mutta sosiaalinen vastuullisuus on myös mukana.

Ylvan työmailla on ollut vuodesta 2019 asti käynnissä Inklusiivinen työmaa -hanke, jonka tavoitteena on kehittää ratkaisuja työmailla mahdollisesti tapahtuvien ihmisoikeusrikkomusten kitkemiseksi ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi. Myös Rakennusliiton kansainvälisten asioiden asiantuntija ja **Nina Kreutzman** on ollut antamassa Rakennusliiton näkemyksen inklusiiviseen työmaahan osana ryhmää, jossa oli toimijoita myös SAK:sta, Rakennusteollisuus RT:stä ja työ- ja elinkeinoministeriöstä.

– Urakkasopimuksissa on liite inklusiivisen työmaan periaatteista, joihin kaikkien urakoitsijoidemme on sitouduttava. Sekä Hakaniemen Lyyra-kortteli että Grand Hansa Hotelli Helsingin keskustassa olivat inklusiivisen työmaan pilottikohteita, Ylvan vastuullisuusjohtaja **Eelis Rytönen** kertoo.

Inklusiivinen työmaa on yksi OECD:n tueman Business For Inclusive Growth (B4IG) -verkoston piloteista.

Inklusiivisen ja yhdenvertaisen työmaan periaatteet

- **TASO 1:** Turvalliset työolosuhteet ja läpinäkyvyys: työterveys, turvallisuus, työehdot, yhdenvertaisuus ja harmaan talouden torjunta
- **TASO 2:** Inklusiiviset työmaat: inklusiivisen työkuulttuurin luominen kaikille, aktiiviset toimet yhdenvertaisuuden ongelmakohtien purkamiseksi, työntekijöiden rohkaisu epäkohtien esille tuomiseen matalalla kynnyksellä
- **TASO 3:** Omistajuuden ja osaamisen vahvistaminen työmailla: ylpeys ja omistajuus yhteisistä saavutuksista, arvonanto kaikille työntekijöille

Rytkösen mukaan se, että urakoitsija allekirjoittaa tilaajan vaatimat periaatteet, ei kuitenkaan riitä.

– Selvitimme Lyyran työmaalla toteutetulla kyselyllä, miten työntekijät kokevat työntekijöiden perusoikeuksien, työn arvostuksen ja yhdenvertaisuuden toteutumisen käytännössä. Esimerkiksi perusoikeuksien toteutumisen osalta saimme pistemäärän 4,6 kun verrokkityömailla luku on 3,9, Rytkönen sanoo.

Rytkösen mukaan kysely toteutettiin suhteellisen pienelle osalle työmaalla yhteensä työskennelleen 2 000 ihmisen joukossa, mutta sieltä saatiin hyvää ymmärrystä siihen, mitä voidaan parantaa.

– Mitä kauempaa Suomesta vierastyöläinen tulee, sitä huonommin hän ymmärtää perusoikeutensa, Epäkohdista kertominen voi olla vaikeata monelle, koska ei oikein tiedä miten, tai ei ole yhteistä kieltä. Koetamme ratkaista sen viemällä työmaalle informaatiota mahdollisimman monella kielellä.

Rytkönen, joka aloitti Ylvan palveluksessa vuoden 2023 syksyllä, kertoo edellisessä työpaikassaan törmänneensä Ylvan inklusiivisen työmaan vaatimuksiin.

– Niitä tosiaan vaadittiin. Meiltä kysyttiin, mitä urakoitsijana teemme inklusiivisuuden eteen, emmekä päässeet kisaan mukaan, kun meillä ei ollut toimittavaa riittävän ymmärrettävää selvitystä. Mielestäni meillä oli ihan hyvät periaatteet, mutta niitä ei silloin ollut mietitty vielä tarpeeksi pitkälle.

Ylvan muita konkreettisia toimia on muun muassa se, että sopimuksissa veloitetaan pääurakoitsijaa hyväksyttävään jokainen aliurakoitsija Ylvalla.

– Lisäksi rakentamisen ketjut on rajoitettu kolmeen niin, että pääurakoitsija voi palkata aliurakoitsija, joka voi palkata toisesta firman tekijän, mutta tämä tekijä ei enää voi, Rytkönen kertoo.

Rytkösen mukaan Ylvalla on vielä paljon parannettavaa sosiaalisen vastuun kysymyksissä, kuten alalla laajemminkin.

– Emme varmasti ole vielä mitenkään valmiita tässä asiassa ja siksi pyrimme oppimaan ja parantamaan toimintaamme vastakin. ¶

Muurareiden kesäpäivät

LEPPÄVIRRALLA 28.–29.6.

Majoituspaketit Kylpylähotelli Vesileppiksessä:

- kahden hengen huone: 120 €/vrk
- yhden hengen huone: 90 €/vrk
- lisävuode 4–14-v. lapselle: 25 €/vrk
- superior-huoneen lisämaksu: 30 €/vrk

Hinta sisältää kylpylän vapaan käytön, kuntosalien vapaan käytön sekä aamiaisen.

Varaukset:

puh. 029 1700 170 tai myynti@vesileppis.fi
Mainitse varausta tehdessäsi "Muurareiden kesäpäivät"

Lisätietoja:

Kuopion muurarit, osasto 091
Kari Korhonen, 050 5930 505
Tuomo Hämäläinen, 050 3068 574

Rakennusliitto

Mittamies-tapaaminen

JYVÄSKYLÄSSÄ 26.–27.4.

Tervetuloa perinteiseen mittamiestapaamiseen, sinä työelämän käytettävissä oleva mittaaja tai ammattiin haluava rakentaja.

Tapaamisessa pääset tutustumaan toisiin alan ammattilaisiin, kuulemaan tuoreimmat TES-uutiset sekä keskustelemaan ajankohtaisista asioista ja koulutuksista. Lisäksi tapahtumassa esitellään ohjelmistoja ja laitteistoja.

Tapahtuma (sis. majoitus 2 hengen huoneissa, ohjelma ja ruokailut) on osallistujille maksuton.

Ilmoittautuminen: rakennusliitto.fi/tapahtumat

Lisätietoja tapahtumasta antaa:

Mittamiestyöryhmän puheenjohtaja
Marko "Uku" Metsäpelto, 044 585 2536

Rakennusliitto

Rakennusprojektin tilaajilla on valta ja vastuu

Rakennusliitto ja RT muistuttavat, että kunnat voivat lisätä lain ylittäviä vaatimuksia rakennusprojektien sopimuksiin sosiaalisen vastuullisuuden osalta.

JOTKUT KUNNAT ovat ottaneet hienosti koppia sosiaalisesta vastuullisuudesta ja lähteneet tekemään muun muassa sisäisiä tarkastuksia, mikä ylittää lakisääteiset vaatimukset. Nämä kunnat ovat luoneet työmailleen omia vaatimuksia, joilla yritetään kitkeä esimerkiksi työvoiman hyväksikäytön riskipaikkoja, Rakennusliiton talonrakennuksen sopimusala-vastaava **Toni Malmström** kehuu.

Malmströmin mukaan myös huonoja esimerkkejä löytyy.

– Näissä julkisella rakennuttajalla ei ole mitään käsitystä edes nykyisestä lainsäädännöstä eli siitä, mitä rakennuttajan pitäisi selvittää ja mistä rakennuttaja on vastuussa. Kirjo julkisella puolella on aivan valtava.

– Vaikka Rakennusliiton, Ammattiliitto Pron ja viranomaisten kanssa on tehty jo vuosien ajan hyvää yhteistyötä asioiden korjaamiseksi, edelleen nähdään, että liian paljon menee niin sanotusti sormien läpi. Vaikka on paljon yrityksiä, jotka toteuttavat sosiaalista vastuullisuutta parhaan taitonsa mukaan, niin työtä on vielä tehtävä, jotta tietoa saadaan riittävästi, avoimesti ja epäkohtiin puututaan, Rakennusteollisuus RT:n vastaava lakimies **Ville Wartiovaara** sanoo.

– Nyt on oltu matalilla markkinoilla jo pari vuotta, ja se näkyy siinä, että epätoivoiset ottavat julkisia hankkeita 20–25 prosenttia halvemmalla kuin muut. Silloin alkaa tuntua, että ei voi olla laskeutu vahingossa näin. Että onko niitä oikeasti mahdollisuus toteuttaa kestävästi, Wartiovaara jatkaa.

Muutoksen on lähettävä tilaajalta.

– Rakennusyrietykset eivät ikävä kyllä lähde tekemään ylimääräistä. Ne laskevat varmaan,

että hintalappu on liian suuri. Yrityksissä kirjoitetaan mielellään vastuullisuusjulistuksia, mutta aiheutuuko julistuksesta toimenpiteitä, niin kyllä niitä tulee vasta kun joku tilaaja sellaisia vaatii, Malmström miettii.

– Kun lainsäädäntö ei vaadi, on tärkeää, että asioita tuodaan tilaajan puolelta sopimuksiin. Me olemme tehneet vuosikautia yhden ison julkisen tilaajan kanssa yhteistyötä, jossa erilaisia lausekkeitä ja tarkastusmahdollisuuksia tuodaan sopimustasolle. Esimerkiksi työaika, palkkausta ja asumiso-
loja koskien, Wartiovaara kertoo.

Wartiovaaran mukaan sopimuskirjaukset eivät kuitenkaan riitä, jos valvonta pettää.

– Siinä olisi kuntapuolella ehkä kehittämisen varaa.

Mitä pitäisi tehdä?

Rakennusliitto haluaa, että minimissään kuntien projekteissa rakennuttaja tietäisi ja tuntisi yritykset ja työntekijät, joita työmaalla toimii ja näistä jäisi myös jälki työmaan tietoihin.

– Kukaan ei saisi tulle sinne ilmoittamatta ohi kulunvalvonnan, ja kaikilla olisi paikkansa pitävät henkilökortit, Malmström sanoo.

Lähetetyistä työntekijöistä pitäisi olla ilmoitukset tehtynä ja ulkomaisilla kolmansien maiden kansalaisilla varmistettu työnteko-oikeus juuri siihen työhön, mitä he työmaalla tekevät.

– Tietenkin ymmärrämme, että tämä kenttä on vaikea ja joskus hyvilläkin työmailla osuu paska tuulettimeen, mutta silloin pitäisi olla mietittyä toimintamalli, kuinka tilanteet hoidetaan, Malmström neuvoo.

”Kunnat laittavat rakentamiseen paljon rahaa ja siltäkin on merkitystä, miten se tuottaa veroja takaisinpäin kuntaan.”

Tärkeää olisi, että jos törmätään esimerkiksi työvoiman hyväksikäyttötapaukseen, se pystyttäisiin hoitamaan niin, että tilanne korjautuisi mahdollisimman kivuttomasti työntekijälle itselleen.

Keväällä valitaan uusia kuntapäättäjiä. Minkälaisia vinkkejä Malmströmillä on heille?

– Uudessa tehtävässä kannattaisi selvittää kunnan rakennuttamiskäytäntöjä ja haastamaan, että toimitaanko vastuullisesti. Jos sen arvioimiseen ei ole riittävästi tietoa, niin työkaluja esimerkiksi erilaisten ohjekorttien muodossa on saatavilla. Apuja saa varmasti sekä meiltä että RT:stä, Malmström arvioi.

– Kunnat laittavat rakentamiseen paljon rahaa ja siltäkin on merkitystä, miten se tuottaa veroja takaisinpäin kuntaan, hän jatkaa.

Myös yhdenvertaisuuteen kiinnitettävä huomiota

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutuminen on myös osa sosiaalista vastuullisuutta. RT:n vastuullisuusstrategiassa sillä on iso paino.

– Analyysistämme nousi esiin monimuotoisuuteen liittyvät kysymykset ja se, että häirinnälle ja epätasa-arvoiselle kohtelulle on saatava nollatoleranssi, RT:n viestintäjohtaja **Merja Vuoripuro** sanoo.

Yksinkertaisuudessaan kyse on siitä, että ihmisillä on oikeus olla oma itsensä ja tulla hyväksytyksi osana työyhteisöä, taustastaan ja ominaisuuksistaan riippumatta, Vuoripuro sanoo.

– Meidän täytyy miettiä yhdessä, miten kaikkia pystytään kohtelemaan tasa-arvoisesti, oli sukupuoli tai tausta mikä tahansa. Alalla on valtava kirjo ihmisiä, joiden pitäisi pystyä työskentelemään keskenään. Raksalla ei voi olla tilaa huonolle käytökselle, Malmström muistuttaa.

On yrityksiä, joissa toimintamallit esimerkiksi häirinnän varalta on tehty kuntoon jo vuosia sitten sitten.

– Jos verrataan esimerkiksi työturvallisuuden paranemiseen, niin on kestänyt 20 vuotta, että asiat ovat muuttuneet läpi alan. Onhan se vähän masentavaa, mutta toisaalta se näyttää, että asioita on mahdollista muuttaa, Vuoripuro sanoo.

Malmströmin mukaan olennaista on sekin, minkälaista palkkaa maksetaan esimerkiksi naisille ja ulkomaalaisille työntekijöille.

– Raksallahan tasa-arvon toteutuminen ei ole yksin mies-nais-näkökulma, vaan siihen liittyy paljon muutakin. ¶

Herttua teettää TIMANTTIA

Kangasalan keskustassa rakennetaan mittavaa asuin- ja toimitilakokonaisuutta. Timanttikorttelin toteutuksessa kiinnitetään erikoishuomiota tilaajavastuulain noudattamiseen.

Lattiatasojen viimeistelyä 3 kerroksessa ennen seuraavien elementtien nostoja.

KOHTEEN TILAAJANA toimivat kaupungin omistamat Kiinteistö Oy Kangasalan Timantti ja Kiinteistö Oy Taloherttua sekä rakennuttajakonsultin roolissa Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy. Projektissa on alusta lähtien painotettu vastuullisuutta, joka näkyy muun muassa lyhyinä vain 2 yrityksen mittaisina aliurakoitsijaketjuina.

– Kilpailutimme pääurakoitsijan lisäksi alihankintaverkostojen lakisääteisiin velvoitteisiin ja niiden valvontaan erikoistuneita toimijoita. Sen perusteella tehtävään valittiin Econia Oy, jolla on kokemusta harmaan talouden torjunnasta, kertoo Kiinteistö Oy Kangasalan Timantin toimitusjohtaja **Toni Ketolainen**.

Vastuullisuuteen liittyviä konsulttipalveluita tarjoavan asiantuntijatahon mukaan ottamisella halutaan varmistaa moitteettomuus ja läpinäkyvyys hankkeen kaikissa vaiheissa. Tähän päädyttiin, jotta projektin edessä vältytään turhilta epäselvyyksiltä ja valmis kohde voidaan ottaa käyttöön ilman jälkipyykejä.

Ulkopuolisen konsultin avulla selvitetään alurakoitsijoiden taustat ja lakisääteisten velvoitteiden noudattaminen entistäkin tarkemmin.

Toisenlaisiakin tapauksia on valitettavasti noussut esiin julkisuudessa viime vuosina. Niistä Ketolainen mainitsee naapurikaupunki Tampereella Sulkavuoren keskusjätevedenpuhdistamon työmaalla ilmenneet epäselvyydet työntekijöiden työsuhteissa.

Ulkopuolisen konsultin hyödyntäminen on uusi kokemus pääurakoitsija Pohjola Rakennus Oy:n vastaavalle mestarille **Tuomas Niemiselle**. Hän pitää järjestelmää hyvänä ja jo olemassa olevia toimintatapoja tukevana.

– Heidän avullaan katsotaan entistä syvemälle esimerkiksi, kun etsitään jonkin erikoisalan aliurakoitsijoita. Tällöin selvitetään taustat ja lakisääteisten velvoitteiden noudattaminen entistäkin tarkemmin.

Varmistavaa asiantuntemusta

Yhteistyö Econian suuntaan pohjautuu säännölliseen yhteydenpitoon kaikkien osapuolten kesken. Alihankintaketjujen osalta yrityksistä ja niiden omistajista voidaan tehdä esiselvityksiä etukäteen jo ennen urakkasopimusten solmimista. →

Projektin aliurakoitsijoiden taustat tarkistetaan ja alihankintaketjut pidetään vain kahden yrityksen mittaisina. Rakennuspalvelu Bekolli Oy:n miehet valmistautuvat paikallavalumassojen vastaanottoon.

Välittömästi pontituksen ulkopuolella sijaitsee muun muassa korkea hotellirakennus ja monikerroksinen parkkihalli.

Joulukuun ensimmäisen viikon pakkaset vaativat valumuottien sulattelun kuumahöyryllä ennen massojen ruiskutusta.

– Meillä on vankka kokemus kansainvälisestä yritystoiminnasta ja kattava tietämys lainsäädännöstä. Nämä korostuvat erityisesti rakennusosalalla, jossa on nykyisin paljon ulkomaista työvoimaa ja monenlaisia muita toimijoita, kertoo Econia Oy:n asiantuntija **Anna-Liisa Salonen**.

Hänen mukaansa lisävahvuutena on jatkuva ja ajantasainen seuranta, jonka suhteen esimerkiksi verottaja ja aluehallintovirasto kulkevat yleisesti jälkijunassa etenkin ulkomaisten aliurakoitsijoiden ja varsinkin yksittäisten henkilöiden suhteen. Mahdolliset väärinkäytökset ja laiminlyönnit ovatkin vaikeita selvittää jälkikäteen, jos asianosaiset ovat jo ehtineet poistua Suomesta.

Konsulttiyhtiön toimenkuvaan kuuluu niin ikään urakoitsijoiden opastaminen ja kouluttaminen muun muassa työehtoihin, raportointeihin ja verotukseen liittyvissä asioissa. Velvoitteiden sisäistäminen ja noudattaminen tarkastetaan ideaalitalanteessa ennen töiden aloittamista.

– Pääpainopiste on ennakoivassa toiminnassa, jotta mahdolliset ongelmat pystytään välttämään ja riskit minimoimaan ennen kuin kuokka aletaan lyödä maahan.

Osapuolten kesken laadittavassa riskienhallintasuunnitelmassa sovitaan toimintamallien yksityiskohdat ja palveluiden laajuus. Pisimmillään vietyä projektiin tuodaan kokonainen työmaahallintajärjestelmä, jollaisia valtaosalla urakoitsijoista onkin käytössä omasta takaa. Yleisesti palvelukokonaisuuksiin sisältyy tilaajavastuuseen liittyvää dokumentointia ja työehtosopimuksiin liittyvää seuranta.

Koulutusten ohella urakoitsijoille ja heidän henkilöstölleen voidaan tehdä pistotarkastuksia liittyen esimerkiksi työaikoihin tai oleskelu- ja työlupien voimassaoloihin.

– Näissä saatetaan vedota tietosuojaan, mikä herättää luonnollisesti epäilyjä lieneekö taustalla jotain salattavaa. Suostumusta tietojen luovuttamisesta voidaan kysyä suoraan työntekijältä,

jonka eduista on viime kädessä kysymys erityisesti palkanmaksua ja muita työehtoja tarkasteltaessa, Salonen painottaa.

Asuinhuoneistoja ja toimistotiloja

Rakennettavaan kortteliin tulee 63 valtion Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n tuella rahoitettavaa vuokra-asuntoa. Niiden koot vaihtelevat yksioista tilaviin perhehuoneistoihin. Virasto-osaan muuttaa kaupungin tekninen- ja sivistyskeskus. Lisäksi valmistuu vuokrattavia liiketiloja katutasoon.

– Kyseessä on eräänlainen hybridihanke, jossa yhdistyy sekä monenlainen rakentaminen että tilojen lopulliset käyttötarkoitukset, Tuomas Nieminen selvittää.

Kokonaisuus muodostuu 3 tornialosta ja niitä matalammasta siipirakennuksesta. Maanpäällisiä kerroksia on enimmillään 7 ja niiden alapuolelle rakennetaan parkkihalli ja varastotiloja. Bruttoalaa kiinteistössä on yhteensä noin 16 146 m²

Keskelle kaupunkia rakentaminen on vaatinut poikkeusjärjestelyjä katuliikenteeseen. Lisähaasteen osa-alueen hallintaa tuo Lahti-Tampere-valtatien ja sen liittymärampin välitön läheisyys. Tilan rajallisuutta korostaa asuinkerrostalot sekä korkea parkkihalli ja Kuohu-hotelli, jotka ovat normaalissa käytössään aivan työmaan vieressä.

Paikalla aiemmin sijainneet rakennukset on purettu ja tilalle kaivettu syvä, jyrkkäseinäinen työmaamonttu. Toukokuussa 2024 alkaneet maanrakennustyöt jatkuivat juhannuksesta juntauksilla, jotka saatiin päätökseen alkusyksyyn mennessä. Tulevan korttelin tontti onkin laitojaan myöten kokonaan pontitettu. Joulukuussa alussa alhaalla montussa valmistaudutaan anturamuottien ja alempien lattiatasojen valuihin. Torniosat kohoavat jo 3 kerroksen korkeudessa.

Työmaa-alueen ahtauden takia materiaalivirtoja hallitaan tarkasti ja tavaraliikennettä ohjataan oikeille porteille sekä poistumisreiteille. Tarvikkeet

Rakennusliiton jäsenetuna
saat CityShopperin käyttöösi

Yli 1000 etua puhelimessasi!

saapuvat paikan päälle tarkalleen kellotettuina täsmätoimituksina ja päätyvät lähes poikkeuksetta saman tien käyttöön. Hankinnoissa suositaan kotimaisia tuotteita siinä määrin kuin niiden saatavuus istuu rakentamisen aikataulutukseen.

Meneillään olevassa matalasuhdanteessa kaikkea on ollut hyvin tarjolla ja toimitusajat pysyneet luvattun pituisina.

– Logistiikan osalta pidetään 2 kertaa viikossa palaveria, jotta vältetään toimitusketjujen katkoista tai myöhästymisistä johtuvat ongelmat. Tässä onkin toistaiseksi onnistuttu ilman suuria murheitä, Tuomas Nieminen toteaa.

Omat logistiset haasteensa kohdistuu lukuisiin betonirakenteiden paikallavaluihin ja yli 300 elementtirakenteen nostoihin. Työvaiheen aikana tontilla operoi peräti 2 torninosturia, joiden puomien reitit sivuavat toisiaan eri korkeustasoilla.

Pitkäikäiseksi suunniteltu

Herttuan Kiinteistöpalveluiden roolituksessa korostuu Timanttikorttelin päätyminen kaupungin omaan käyttöön. Kohteen toteutuksessa huomioidaan elinkaari pitkälle tulevaisuuteen, mikä käytännössä tarkoittaa valmiutta tilojen muuntojoustavuuteen.

– Tarpeet voivat hyvinkin vaihtua toisenlaisiksi vuosikymmenten aikana, joten Timanttikortteli on suunniteltu mukautumaan mahdollisiin käyttötarkoitusten muutoksiin, Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy:n toimitusjohtaja **Stefan Stortz** sanoo.

Kohteen huolto pysyy luovutusohjelmasta lähtien kaupungin omistaman Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy käsissä. Rakennuttajaroolinsa myötä yhtiö on kiinteistön toteutuksessa tiiviisti mukana ja oppii siten tuntemaan sen läpikotaisin.

Valmistuttuaan rakennus liitetään Kangasalan Lämpö Oy:n omistamaan kaukolämpöverkoon. Sen laitos tuottaa energiaa biopohjaisista uusiutuvista polttoaineista, kuten puuhakkeesta ja metsätalouden ylijäämistä. Ympäristöystävällisyyden lisäksi lämmitysmuodon valintaan vaikuttaa tontin sijainti pohjavesialueella, mikä estää maalämpökaivojen poraamiset.

Käytösähköä asuntoihin ja ajoneuvojen latauspisteisiin tullaan tuottamaan aurinkopaneeleilla. Niiden avulla pystytään kattamaan osa vuotuisesta kulutuksesta omavaraisesti. Energiatehokkuutta parannetaan lämmöntalteenottojärjestelmillä, jotka osaltaan vaikuttavat tavoiteltavaan A-energialuokitukseen.

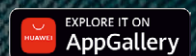
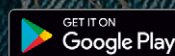
Suunnitelmien mukaan Timanttikorttelin virasto-osa valmistuu keväällä 2026 ja asunnot sekä liiketilat saman vuoden syyskesällä. 🏠

**Latauslinkki
löytyy helposti
Rakennusliiton
mobiilijäsenkortiltasi.**

Salasanasi on jäsennumerosi.
Jäsennumeron eteen tulee laittaa
etuliite RL, esim. RL00000.

CITYSHOPPARI

Saatavilla seuraavista sovelluskaupoista:
Google Play, App Store, Huawei AppGallery

Hanna Wass

- yleisen valtio-opin apulaisprofessori ja varadekaani Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa
- tutkinut laajasti demokratiaa ja yhdenvertaisen poliittisen osallisuuden edellytyksiä
- johtaa kansalaisten ulko- ja turvallisuuspoliittisia odotuksia kartoittavaa NATO-poll-tutkimushanketta

– Monet hyvinvointialueet ovat huonovointisia ja ilman verotusoikeutta niiden on vaikea kohentaa talouttaan, Hanna Wass sanoo.

Terveystenhoito toimii, jälkihoito ei

Leikkaussalissa saat ensiluokkaista hoitoa. Sairaalasta kotiutettu potilas tippuu helposti tyhjän päälle.

HELSINGIN YLIOPISTON yleisen valtio-opin apulaisprofessori **Hanna Wass** on pitänyt aina kunnostaan huolta. Viime syksynä patikkareissu kansallispuistossa päättyi kuitenkin ikävästi. Jalka juuttui yllättäen kahden kannon väliin ja Wass kaatui maahan pää edellä. Nilkka näytti karnealta, se oli vääntynyt 45 asteen kulmaan ja kovat kivut iskivät ensishokin haihduttua.

Kansallispuistossa oli onneksi järjestetty pelastusharjoitus aamupäivällä, mönkijä oli paikalla ja ambulanssi saapui nopeasti. Ensiksi Wass aiottiin viedä Hämeenlinnaan, mutta lopulta hän päätyi Lohjan sairaalaan.

– Pääsin testaamaan hyvinvointialueiden välisiä työnjakoa. Lohjan sairaalassa todettiin, että tämä kuuluu Helsingille.

Tapaturman hoitoketju soljui erinomaisesti Siltasairaalassa, mutta leikkauksen jälkeen tahti muuttui. Wass haluttiin mahdollisimman nopeasti ulos sairaalasta.

– Näin konkreettisesti miten huonevat resurssit kohdistetaan. Ihminen halutaan kotiuttaa pian akuutin tarpeen jälkeen, sillä sairaalavuorokausi maksaa paljon ja tulijoita riittää. Kotiuttamisessa ja kotona pärjäämisessä ihmisen omat tukijoukot, jos niitä löytyy, ovat keskeisessä roolissa.

Sairaalasta lähtijä saa niukasti tukea ja seuraava sovittu kontrolli on kipsin poiston yhteydessä. Huolella

tehdyn kirurgian hyöty jää vajavaiseksi, mikäli seuranta pettää ja kuntoutuminen vaikeutuu.

– Välikontrollien hyödyllisyydestä on tutkimusnäyttöä. Jos kuntoutus jää potilaan omalle vastuulle, töihin saattaa joutua palaamaan puolikuntoisena. Uuden sairausloman riski kasvaa silloin nopeasti.

Wass joutui käymään pariin otteeseen päivystyksessä kipsin aiheuttamien ongelmien takia. Yhteysnumerosta ei ollut hyötyä, sieltä sai vain kehotuksen saapua päivystykseen.

Entä jos ei ole puolisoa, suku- tai ystäväverkostoa ottamassa vastuuta toipilaan kuntoutumisesta ja auttamisesta? Varakas ihminen voi ostaa kodinhoitopalveluita, köyhän on pärjättävä omillaan.

Wassilla asiat olivat onneksi kunnossa. Kumppani on auttanut mahdollisimman paljon, samoin laaja ystävä- ja kollegajoukko.

– Jos lähipiiriä ei ole tai puskurirahastoa, toipilas joutuu itse aktiivisesti etsimään tukea sosiaalitoimesta.

Tapaturma herkisti huomaamaan, miten hankalaa liikkuminen on vanhassa kerrostalossa ja työpaikalla.

– En päässyt pitkään aikaan viemään itse roskia tai saanut rapunovea auki. Tilapäinenkin liikuntarajoite auttaa havaitsemaan, miten retupe-rällä esteettömyyssiä ovat edelleen monessa paikassa.

Tapaturman jälkihoidossa Wass tutustui julkisen terveydenhuollon,

työterveyshuollon ja vakuutusyhtiön takeltelevaan kolmijhyteeseen.

– Mikäli ihmisellä on työsuhte ja sen päälle yksityinen vakuutus, palveluita on tarjolla. Pelkän julkisen terveydenhuollon varassa olevien tilanne on huomattavasti heikompi.

Tapaturma oli Wassille hyvä muistutus siitä, kuinka nopeasti turvatuksi kuviteltu asema voi alkaa murentua, mikäli työkyky menee.

– Meidän elämämme on haurasta. Yksilön menestymisen ja pärjäämisen ympärille rakentuva yhteiskunta on turvallisuusriski.

Keskinäisen luottamuksen rapautuminen voi käynnistää yhteiskunnallisen hajoamisen kierteen.

– Ajatus siitä, että haluamme auttaa toisiamme, vaatii ympäristön, joka tukee lähimmäisenrakkautta.

Tulevat kunnallis- ja hyvinvointialuevaalit käydään tilanteessa, jossa soitejärjestelmän talous on kriisissä. Kriisi on syntynyt pitkän prosessin tuloksena ja siihen ei ole helppoja ratkaisuja.

– Kuka haluaa olla poliittisen vastuun kantaja tällaisessa tilanteessa? Monet hyvinvointialueet ovat huonovointisia ja ilman verotusoikeutta niiden on vaikea kohentaa talouttaan. ¶

”Yksilön menestymisen ja pärjäämisen ympärille rakentuva yhteiskunta on turvallisuusriski.”

→ Järjestäytynyt rikollisuus

Rikollisuuden lonkerot työmaalla

Veroviranomaisen selvityksen mukaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen kytkeytyneitä henkilöitä oli eniten vastuuasemassa rakennusalan yrityksissä.

VEROVIRANOMAISEN harmaan talouden selvitysyksikkö toteutti vuoden 2024 lopussa selvityksen järjestäytyneestä rikollisuudesta Suomen yrityskentässä. Selvityksen aineisto käsitti 1 872 poliisin tiedustelutietojen perusteella järjestäytyneeseen rikollisuuteen kytkeytyntä henkilöä, joilla oli samaan aikaan vastuusama jossain yrityksessä. Yhteensä järjestäytyneeseen rikollisuuteen kytkeytyneitä yrityksiä oli 2 407, joista toiminnassa vuonna 2022 oli 2 000.

– Tiedostamme toki, että järjestäytyneet rikollisuus käyttää hyväkseen myös erilaisia välimiehiä ja bulvaaneja eli todennäköisesti näiden yritysten lukumäärä on suurempi, arviomme mukaan jopa yli 1000 lisää, Verohallinnon harmaan talouden selvitysyksikön johtaja **Janne Marttinen** kertoo.

Tyypillistä järjestäytyneeseen rikollisuuteen kytkeytyneille yrityksille (kun niitä verrataan Suomen muihin yli 400 000 yritykseen) oli, että ne olivat liikevaihdoltaan pienempiä ja sekä kannattavuudeltaan että vakavaraisuudeltaan heikompia.

– Niiden vastuuhenkilöt olivat myös keskimäärin nuorempia ja Suomen kansalaisten osuus oli korkeampi kuin verrokkiyrityksissä. Erilaisten velvoitteiden hoidossa oli myös puutteita verrokkiyrityksiä enemmän. Verovelkaisten osuus oli suurempi, Verohallinnon asiantuntija **Olavi Kärkäinen** listaa.

– Tyypillistä oli myös se, että näillä oli myös todella puutteelliset tiedot, eli on palautettu huonosti veroilmoituksia, analytikko **Lasse Winter** Verohallinnosta jatkaa.

Rakennusala loistaa taas

Eniten järjestäytyneeseen rikollisuuteen kytkeytyneitä yrityksiä oli rakennus- ja kiinteistöalalla sekä henkilöstövuokrausalalla.

Rakennusalan sisällä TOP5-toimialat olivat asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen (191 yritystä), muu muualla luokittelematon erikoistunut rakennustoiminta (52 yritystä), rakennuspaikekan valmistelutyöt (50 yritystä), lämpö-, vesijohto-

ja ilmastointiasennus (40 yritystä) ja muu muualla luokittelematon maa- ja vesirakentaminen (17 yritystä).

Tämän lisäksi rakennusalan työvoimarakenteen kannalta on kiinnostavaa, että jopa lähes 3 prosenttia henkilöstövuokrausalan yrityksistä oli kytkeytyneet järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

Rakennusala vastasi siis yksin 17,5 prosentista selvityksessä tunnistetuista yrityksistä, joilla on kytköksiä järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Miksi rakennusala korostuu näin paljon?

– Rakentamisessa toimialalle tulo on helppoa, eikä edellytä toimilupaa. Voi vain perustaa yhtiön ja aloittaa toiminnan rakennuslupalla. Monella muulla toimialalla on erilaisia elinkeinolupia ja vaatimuksia niille luvulle. Voi olla myös erilaisia kontrollitoimia ennen toimiluvan myöntämistä. Kynnys toiminnan aloittamiseen on siis hyvin matala, Janne Marttinen sanoo. →

Tyypillistä järjestäytyneeseen rikollisuuteen kytkeytyneille yrityksille oli, että ne olivat liikevaihdoltaan pienempiä ja sekä kannattavuudeltaan että vakavaraisuudeltaan heikompia.

OLETKO KUOLEMATON?

Silloin tämä ei koske sinua.

Kaikille muille:

Tee testamentti ja muut lakiasiakirjat helpossa verkkopalvelussa – 25 % alennus Rakennusliiton jäsenille!

Hyödynnä etu syöttämällä jäsennumerosi Aatos-palvelun kassalla:

aatos.app

Toinen toimialan ominaisuus on työn ketjutaminen.

– Mitä pidemmälle alaspäin ketjussa mennään, sitä enemmän valvonnan edellytykset heikkenevät. Alalla ei myöskään vaadita erityistä koulutusta ja yleensä kun koulutustaso nousee, riskit pienenevät eli siinä on myös tällaisia sosio-demografisia muuttajia vaikuttamassa, Olavi Kärkkäinen jatkaa.

Selvityksessä esiin nousseet rakennusalan yritykset ovat suhteellisen pieniä. Niiden liikevaihdon keskiarvo oli vain 160 000 euroa. Yrityksistä alle 100 000 euron liikevaihtoa pyöritti yli 250 kappaletta, mutta suurimmalla yrityksellä oli yli 60 miljoonan euron liikevaihto.

Kytköksistä vaikeaa saada tietoja – vielä

Tämänhetkisen lainsäädännön perusteella poliisilla on heikot mahdollisuudet kertoa muille valvontaviranomaisille kytköksistä järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Tämä on parhaimmillaan pohdinnassa oikeusministeriössä, jossa päivitetään järjestäytyneen rikollisuuden vastaista strategiaa. Tämänhetkisten tietojen mukaan päivittytyö on loppusuoralla.

– Strategia todennäköisesti valmistuu alkuvuonna ja sitä seuraa toimenpideohjelma. Siinä varmasti esitetään keinoja, jotka olisivat yhteiskunnan vastaus tähän rikollisuuden muotoon. Eli mitä uudistuksia ja muutoksia pitäisi tehdä, jotta torjuntatyö olisi tuloksellista ja viranomaisten toiminta ja tietojenvaihto sujuvaa, Marttinen kertoo.

Marttisen mukaan tarvitaan lakimuutoksia viranomaisten tiedonvaihdon sujuvoittamiseen.

– Viranomaisten tiedonvaihdon pitää aina perustua lakiin, se ei voi koskaan olla sopimuksenvaraista.

Julkisten hankintojen osalta lainsäädäntö mahdollistaa yrityksen vastuuhenkilöiden taustojen selvittämisen.

– Pakollisia harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita pystytään tutkimaan rikostaustojen perusteella julkisissa hankinnoissa, Marttinen sanoo.

Hankintayksiköllä on mahdollisuus sulkea pois tarjouskilpailusta sellainen yritys, jonka

YTJ-rekisterin ja verovelkarekisterin tarkastelu antaa paljon tietoa yrityksen tilanteesta.

Myös valtionavustuksia maksettu velvoitteensa laiminlyöville yrityksille

HARMAA TALOUS ei aina estä valtionavustusten saamista ja valtionavustuksia maksetaan miljoonia euroa julkisia velvoitteitaan laiminlyöville yrityksille.

Valtionavustuslaki ei tällä hetkellä sisällä riittäviä säännöksiä harmaan talouden torjumiseksi. Torjunnan kannalta on keskeistä, että valtionavustuksen saaja on hoitanut lakisääteiset velvoitteensa.

Harmaan talouden selvitysyksikön julkaisemassa selvityksessä tarkasteltiin vuonna 2023 valtionavustuksia saaneiden osakeyhtiöiden verotuksellista luotettavuutta, harmaan talouden riskiyritysten saamia valtionavustuksia, verotarkastusten vaikutusta avustusten hakemiseen sekä mahdollisten lainsäädäntömuutosten vaikutusta valtionavustusten myöntämiseen.

Selvityksessä tarkasteltiin erikseen yli 100 000 euron ja yli 10 000 euron yksittäisiä tukia saaneita osakeyhtiöitä. Selvityksen tulosten perusteella yli 100 000 euron yksittäisiä valtionavustuksia oli maksettu noin 145 miljoonaa euroa ja yli 10 000 euron yksittäisiä tukia noin 230 miljoonaa euroa sellaisille yhtiöille, joissa yhtiö, sen vastuuhenkilö tai kytkösyritys oli olennaisesti laiminlyönyt lakisääteisiä velvoitteitaan.

Kun selvitettiin osakeyhtiön taloudellista luotettavuutta ainoastaan yhtiön velvoitteiden hoidon perusteella, olisi tukia jäänyt silloinkin maksamatta noin 40 miljoonaa euroa. Yli 100 000 euron yksittäisiä tukia saaneille osakeyhtiöille olisi tukia jäänyt maksamatta noin 13 miljoonaa euroa.

toimituskyky on heikentynyt tai jota ei muutoin voida pitää luotettavana.

Yksityisten rakennuttajien ja urakoitsijoiden kannalta tilanne on hankalampi, sillä esimerkiksi tilaajavastuutiedot ovat melko suppeita sisällöltään.

– Selvityksemme yrityksillä oli kuitenkin huomattavasti julkisten velvoitteiden laiminlyöntejä, joten julkisten rekisterien kuten esimerkiksi YTJ-rekisterin ja verovelkarekisterin tarkastelu antaa paljon tietoa yrityksen tilanteesta, Lasse Winter sanoo.

– Verovelka kertoo suoraan yrityksen tulorahoituksen ongelmista. Se, kun julkiseen verovelkarekisteriin päätyy, tarkoittaa sitä, että yrityksellä on ollut jo pitkän aikaa velvoitteita maksamatta, Winter jatkaa. ¶

Harmaan talouden torjuntaohjelma 2024–2027

ORPON HALLITUS hyväksyi viime joulukuussa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategian ja toimenpideohjelman vuosille 2024–2027. Uudella ohjelmakaudella kehitetään viranomaisten toimintaedellytyksiä ja syvennetään niiden välistä yhteistyötä.

Toimenpideohjelman tarkoituksena on edistää yritysten välistä tervettä kilpailua ja reiluja työmarkkinoita, ennaltaehkäistä harmaata taloutta ja rikollisuutta, turvata harmaata taloutta ja talousrikollisuutta torjuvien viranomaisten toimintaedellytykset ja kehittää harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa ja virnaomaisyhteistyötä.

Rakennusalan kannalta kiinnostavat hankkeet

Toimenpideohjelmassa selvitetään, olisiko kansalliseen arvonnäkökulmaan mahdollista ja tarkoituksenmukaista lisätä säännökset rekisteriin merkittyjen verovelvollisten poistamisesta arvonnäkökulman rekisteristä alv-järjestelmään kohdistuvien väärinkäytösten vuoksi. Muutoksen tavoitteena olisi estää tahallista ja järjestelmällistä harmaan talouden toimintaa. Verovelvollisen alv-rekisteröinti saattaa antaa kauppa- tai sopimuskumppanille käsityksen luotettavasta toimijasta, vaikka toimija ei olisi sitä.

Kiinnostavaa on myös toimenpideohjelman kohta ”Ulkomaalaisten henkilöiden rekisteröintimenettelyjen yhtenäistäminen ja kehittäminen sekä rekisteritietojen oikeellisuuden varmistaminen ja valvonnan tehostaminen”. Tällä hetkellä ongelmana on, että eri viranomaiset eivät saa suoraan toisiltaan tietoa, joka liittyy esimerkiksi Suomessa työskentelevien ulkomaalaisten ja ulkomaisten yritysten tietoihin. Hyvänä esimerkkinä tästä toimii se, että Migrin sertifioimista työnantajista (nopeutettu käsittely) osa löytyy Verohallinnon harmaan talouden toimijoiksi todetuista. Lisäksi Verohallinto joutuu myöntämään veronumeroita sellaisille ulkomaalaisille työntekijöille, joilla ei ole voimassa olevaa työlupaa Suomessa. ¶

Löydä uusi työpaikkasi Rakennusliiton Duunimyylystä

JÄSENETUSI Duunimyyly on helppo digitaalinen alusta, jolla työnhakijat ja työpaikat kohtaavat.

TYÖPAIKKAA voivat hakea liiton jäsenet. Työpaikkailmoituksia voivat jättää alan yritykset ja kotitaloudet.

TEE Duunimyylyyn oma työnhakijaprofiilisi, jolloin yritykset voivat löytää sinut. Voit lisäksi tehdä paikkavahdin, joka ilmoittaa sinulle sopivista avoimista työpaikoista.

PÄÄSET Duunimyylyyn tietokoneella Rakennusliiton eAsiointin kautta tai älypuhelimella mobiilijäsenkortin kautta.

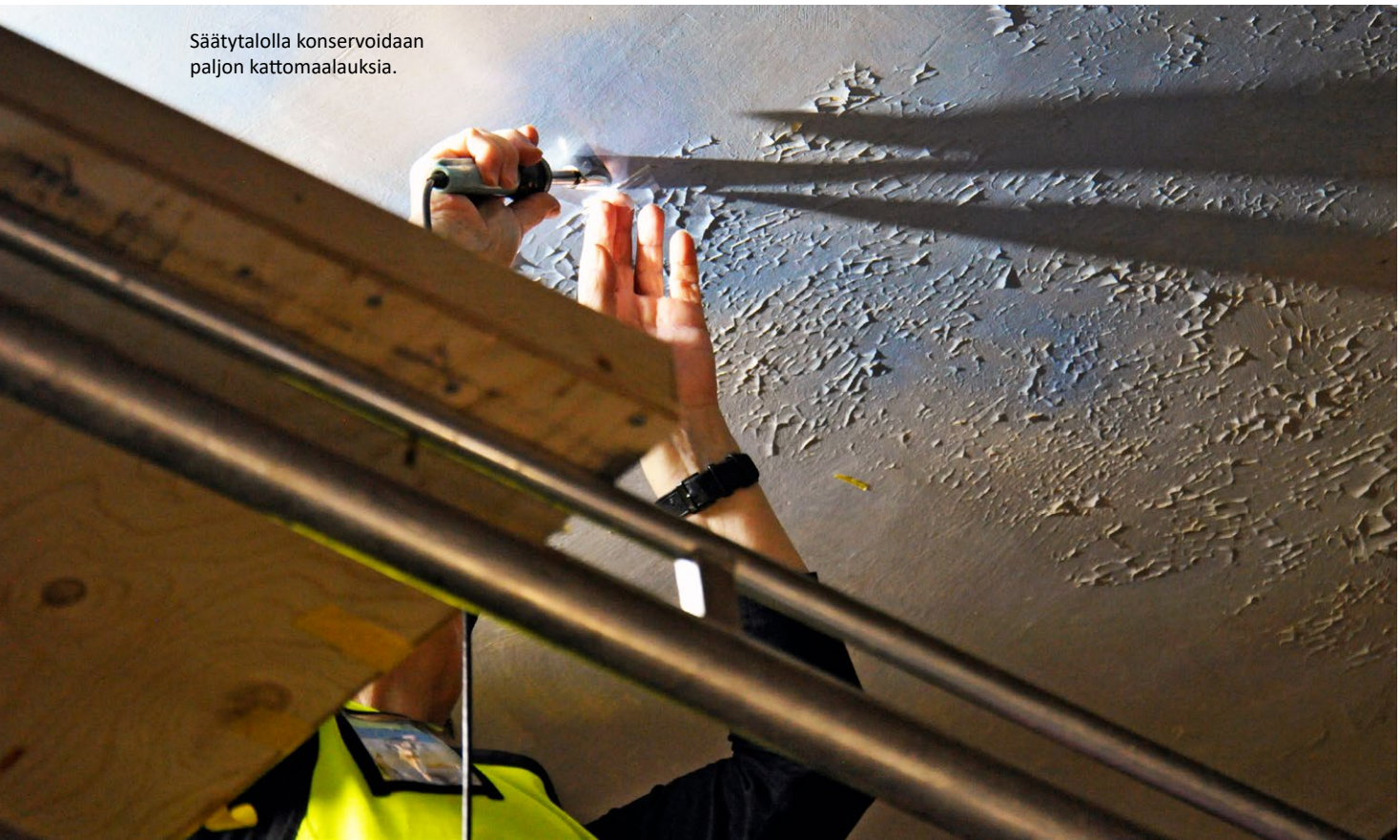
[URA.RAKENNUSLIITTO.FI](https://ura.rakennusliitto.fi)

Rakennusliitto

Säätytalon työmaa palkittiin hyvästä johtamisesta

Säätytalolla konservoidaan paljon kattomaalauksia.

Työmaan vastaava mestari Tommi Nick luottaa vuoropuhelun voimaan.

RAKENNUS OY ANTTI J. AHO-LAN pääurakoima Säätytalon peruskorjaus voitti Rakennuslehden Vuoden työmaa 2024 -kilpailun.

Kilpailussa kiinnitettiin erityistä huomiota työmaan johtamiseen. Valintaraadin mukaan Säätytalon työmaalla se on huipputasolla.

– Taustalla on työmaan ja projektin johdon oivallus siitä, että vaikeimmatkin työt sujuvat, kunhan

työmaalla vallitsee aito ihmisten kunnioitukseen perustuva kulttuuri, Rakennuslehden toimittaja **Vesa Tompuri** kirjoitti raadin perusteluista.

Rakennus Oy Antti J. Aholan vastaava työnjohtaja **Tommi Nick** on erikoistunut vaativien remonttityömaiden vetämiseen.

– Rakennusalalla johtaminen on käsitetty asioiden johtamiseksi. Seurataan budjettia, aikatauluja ja joka vuosi yritetään keksiä pyörää uudestaan.

On hopealuoteja ja sateentekijöitä, kuten tahtiaikataulutusta tai talousohjattua rakentamista.

– Kun on riittävän kauan tehnyt näitä hommia, tulee terve skeptisyys näihin. Ne eivät kesää tee.

Nickin mielestä tahtituotannon ideaa sivuava urakkaporukoiden itseohjautuminen on osoittautunut toimivaksi. Nokkamiehet sopivat keskenään, miten tekijät vuorottelevat ja etenevät työkohteelta toiselle.

Säätytalon portaikko ja pylväät on suojattu mahdollisimman hyvin.

Miika Kokkonen on Rakennuslehden raadin kanssa samaa mieltä hyvästä johtamisesta.

Sahaukset tehdään pölysuojatuissa tiloissa.

Remonttityömaalla yllätykset ovat arkipäivää. Nickille on hioutunut selkeä toimintatapa ongelmatilanteita varten.

– Suurin osa suunnitteluratkaisuista tehdään työmaalla työnjohtajan, suunnittelijan ja työn toteuttajan yhteistyönä. Kaikissa arkkitehtuurin, konservoinnin, rakenneratkaisujen tai talotekniikkasuunnitelmien ja LVI-töiden kysymyksissä hyödynnetään vuoropuhelua.

Säätytalon työmaan sujuvuudesta kertoo jotakin se, että työmaa on puoli vuotta edellä aikataulusta. Säätytalo rakennettiin vuosina 1888–1890 ja se otettiin käyttöön tammikuussa 1891. Tämänkertainen peruskorjaus alkoi syyskuussa 2023. Sisätilat valmistuvat elokuussa ja puistikko leikkipaikkoineen marraskuussa.

Säätytalo rakennettiin aikakautensa mittapuilla hyvin nopeasti. Peruskorjaus on kestänyt lähes saman ajan.

– Töitä on aikanaan tehty hevosilla ja lapiolla. Arvostukseni näitä tekijöitä kohtaan nousee, kun painiskelee ongelmien kanssa nykyisen tekniikan kanssa.

Kiireellä tuli tapaturmia

Työmaan alkuvaiheissa lieviä työtapaturmia, kuten venähdyksiä ja liukastumisia oli yllättävän paljon. Tarkemmassa seurannassa selvisi, että valtaosa tapaturmista liittyi työmaan logistiikkaan.

– Otimme asian seurantaan viikokopalaverissa. Sillä saatiin turha kiire pois touhuamisesta. Logistiikkaa koodinoitiin paremmin ja sovittiin tavaran kuljetukselle selvät ajankohdat. Tapaturmat loppuivat kuin seinään.

– Olemme työsuojeluvaltuutetun kanssa pitäneet tiukkaa seulaa TR-mittauksissa. Avi kävi tekemässä omat mittauksensa. Meidän omat TR-lukumme olivat 1–1,5 pistettä matalampia, Nick kertoo.

Aholassa halutaan pitää huolta työntekijöistä ja heidän jaksamisestaan. Tommi Nick on joutunut seuraamaan vierestä, kuinka kollega on luisunut työuupumukseen. Rakennuttaja eli Senaatti-Kiinteistöt on palkannut työmaalle työhyvinvointiohjaajan, jonka tehtävä on ennaltaehkäistä ristiriitoja ja tarjota tarvittaessa keskusteluapua.

Hyvässä firmassa on mukava työskennellä

Työsuojeluvaltuutettu, talonrakentaja **Miika Kokkonen** tuli Säätytalon työmaalle syys-lokakuussa 2023.

– Aloitin työsuojeluvaltuutettuna elokuussa. Sitä ennen olin puoli vuotta työsuojeluvaltuutetun apulaisena korjaamassa puutteita.

Ensimmäiseksi Kokkonen teki työmaalla arvokohteen suojausta. Reilun 130 vuotta vanhan talon lattiat, portaat ja komeat tolpat on suojattava hyvin.

Säätytalon työmaa ei tuo työsuojeluvaltuutetun työhön kovinkaan

suuria lisäkierteitä. Suojainten käytöstä joutuu välillä muistuttamaan, riittävän työmaavalaistuksen järjestäminen vie aikaa ja kulkuväylien turvallisuutta on seurattava.

– Jotkut aliurakoitsijaporukat hoitavat siivouksen paremmin, toiset huonommin. Se on sama tilanne kaikilla työmailla.

Kokkonen on Nickin kanssa samaa mieltä hyvästä johtamisesta. Ahola on hyvä työnantaja ja mahdollisista ongelmatilanteista on helppo keskustella työnjohtajan kanssa. Kokkonen on ollut Aholan vakituksena työntekijänä 3 vuotta.

– Sitä ennen olin töissä Aholalla vähän katkonaisemmin, aloitin maaliskuussa 2020. Tulin taloon oppisopimuksella.

Ahola valikoitui työnantajaksi kotipaikkakunnan perusteella. Kokkonen sai työpaikan perinteisellä tyyllillä, hän käveli Hyvinkäällä Aholan konttorille ja kysyi töitä.

– En ole koskaan ollut uudisrakennustyömaalla, sillä Aholalla tehdään remonttikohteita.

Remonttikohteilla on eroja ja Säätytalo on ollut Kokkonen työuran vaativin työmaa, vaikka Museoviraston asiantuntijat ovat tulleet jo tutuiksi aikaisemmistakin työkohteista.

Kokkonen yksi mieleen jäänyt työkohteita Säätytalolla oli hiekansekaisen sammaleen poistaminen ullakolta. Sen jälkeen piti eristeen alaisten tiilimuurauksen raot betonoida uudestaan tarvittaessa. ¶

Tärinä

tuntuu duunarin kropassa

Valkosormisuus on sitä kirjaimellisesti.

Tärinäaltistus on jäänyt viime vuosina muiden työsuojelukysymysten takia taka-alalle.

TÄRINÄALTISTUS on työvälineiden kehittymisestä huolimatta yhä iso työterveysongelma. Yli 59 prosenttia Rakentaja-lehden tärinäaltistuskyselyyn vastanneista kertoi, että heillä oli sormien puutumista ja pistelyä. Artikkelin sitaattit ovat kyselyyn tulleita vastauksia.

- ” Lähden töistä kotia ja puutuneet kädet vaivaavat sen jälkeen.
- ” En tiedä, koska se raja-arvojen mukaan ylittyy. Pidän taukoja aina kun käsissä tuntuu.
- ” Irrotan käden piikkarista, kun sormet puutuvat.

Huomattavasti vakavampia oireita eli kylmäormismuutta tai lisääntyntä kylmäherkkyyttä oli lähes 28 prosentilla vastaajista. Kylmäormisuus on loppuiän pysyvä vaiva.

- ” En tee enää kyseistä työtä. Terveys ehti mennä jo. Pääsärky lopetti sahaamisen.

Tärinän aiheuttamat oireet, onko sinulla

Oletko joutunut käsien tunnottomuuden tai kipeyden takia

Työkalujen värinäarvot eivät ole työntekijöiden tiedossa. Lähes 84 prosenttia vastaajista kertoi, ettei heitä ole informoitu asiasta. Tärinäaltistuksen ehkäiseminen kuuluu työnantajan vastuulle. Esimerkiksi ammattilaisten sähkötyökaluvalmistajien nettisivuilla on värinäarvon ja altistusajan mukaan tehtyjä laskentataulukoita.

- ☞ Useammin käytettävissä koneissa, esimerkiksi poravarassa, on jo valmistajan takaama hyvä värinänvaimennus.
- ☞ Luen raja-arvoista nyt ensimmäistä kertaa elämässäni.

Jatkuvaa värinää

Rakentajat käyttävät paljon erilaisia sähkötyökaluja. Vastaajista 82,5 prosenttia käytti niitä päivittäin. Perinteisten käsityökalujen päivittäisiä käyttäjiä oli lähes 80 prosenttia vastaajista. Vibraattoreita värinsytteli reilu neljännes vastaajaa työpäivän aikana. Työkoneiden päivittäistä värinää koki reilut 19 prosenttia vastaajista. Maantiivistyksen käytettyjä työkoneita ajoi päivittäin 18,5 prosenttia vastaajista.

Reilu neljännes käytti värinään altistavia työkaluja yli 6 tuntia päivässä. 4–6 tuntia päivittäistä

työkalujen käyttöä kertyi 22 prosentille vastaajista. Lähes puolet vastaajista todennäköisesti ylittää värinäaltistuksen riskirajan.

- ☞ Itse tietysti yritän vähän jaksottaa työtäni, mutta menee väkisin yli välillä.
- ☞ Porarit vaihtoivat siltatyömaalla uuden mitauslaitteen, kun edelliseen tuli rajat täyteen.
- ☞ Välillä joku toinen käyttää tärylätkeä ja piikkauskonetta kaivojen irrotuksessa eli kierätetään työtekijöitä.
- ☞ Jatkan elämää ja kiroan herroja.

Vastaajat toivoivat enemmän tiedotusta, parempia työolosuhteita, aktiivisempaa työterveyshuoltoa ja työnantajien roolia sekä käytännönläheistä tutkimusta ja valvontaa. Näiden toimenpiteiden avulla voitaisiin parantaa työturvallisuutta ja vähentää värinäaltistuksen aiheuttamia terveysongelmia.

- ☞ Otpa tommonen asia puheeksi niiden vanhojen jäärien kanssa, niin...

Rakentaja-lehden värinäaltistuskyselyyn vastasi 1 701 jäsentä. Kyselyn tulokset ovat tilastollisesti merkittäviä vastaajajoukossa. Vastanneiden kesken arvottiin 3 S-ryhmän lahjakorttia ja ne on toimitettu arvonnnan voittajille. →

Mitä avovastaukset kertovat?

TOIMITUKSESSA LOUHITTIIN tekoälyn voimin ”Mitä teet silloin, kun päivittäinen tärinäaltistuksen raja-arvo on täyttynyt?” -kysymyksen vastaukset. Sitaatit ovat suoria lainauksia avovastauksista.

Suuri osa vastaajista ei ollut tietoinen päivittäisestä tärinäaltistuksen raja-arvosta. Monet eivät tieneet, että tällainen raja-arvo on olemassa, tai eivät olleet kuulleet siitä työpaikallaan.

Monet vastaajat ilmoittivat jatkavansa töitä normaalisti, vaikka raja-arvo olisi täyttynyt. He mainitsivat, että työ on tehtävä loppuun, eikä raja-arvojen täyttyminen vaikuta heidän työskentelyynsä. Erityisesti ulkomaalaisten työntekijöiden oli hankala kieltäytyä tärinäaltistuksen rajat ylittävistä töistä.

- ” Mikä on raja-arvo?
- ” Jatkan työtäni. Ei olla puhuttu töissä tärinän vaikutuksista, taikka puututtu liikakuormitukseen.
- ” Ei mitään hajua, en edes tiedä mikä on tärinäaltistuksen raja-arvo.
- ” Työtä ei keskeytetä asfalttialalla. Jyränkuljettamisessa sekä tärylätjän käytössä ei mahdollisuutta välttyä tärinältä.
- ” En ole raja-arvosta kuullutkaan.
- ” Jos tietäisin raja-arvon, niin varmaankin vähentäisin tärinää.

Avovastauksissa näkyi jonkin verran yritysten työsuojelun taso. Joissakin firmoissa asiat hoidetaan hyvin, osassa ei piitata pätäkään.

- ” Kun päivittäinen tärinäaltistuksen raja-arvo on täyttynyt, lopetan tärinäaltistusta aiheuttavat työt ja pidän tauon. Lisäksi varmistan, että käytän tarvittaessa suojaimeja ja noudatan työpaikan ohjeita tärinän vähentämiseksi.

Raja-arvoista ei piitata

Muutammat vastaajat mainitsivat, että heidän esimiehensä tai työterveyshuolto eivät yleensä reagoi raja-arvon täyttymiseen. Joissakin tapauksissa työntekijät olivat saaneet ohjeita työterveydestä, mutta esimiehet eivät olleet reagoineet tilanteeseen.

- 99 Jatkan hommia, koska ei ole vaihtoehtoja. Aika äkkiä varmaan saisi potkut, jos pidättäytyisi tekemästä hommia.
- 99 Koko päivä piikataan.
- 99 En tiedä mikä se raja on. Viime kesänä hioimme työparini kanssa talon seinä hiomakoneilla 2 viikkoa vähintään 7 tuntia päivässä.
- 99 Lääkäri ilmoitti, että varaa aika työterveyteen tarvittaessa. Esimieheni ei yleensä reagoi raja-arvon täyttymiseen. Kerran tai pari olen saanut työparin vähentämään altistusajaa. En saanut siirtoa pois tärinäaltistuksesta, joka on siis päivittäin 7–8 tuntia, siitä noin 6 tuntia jatkuvana altistuksena.
- 99 Yleensä vuoro kestää 12 tuntia samalla koneella.
- 99 Työnjohto ei ole maininnut sanallakaan mistään tärinäarvojen täyttymisistä.
- 99 Voisin lopettaa työt, mutta työnjohdolla ei oikein ole vielä ymmärrystä tähän asiaan. Pitelen pitkin päiviä taukoja, jotta kädet ei puutuisi niin paljon.
- 99 Yksin työskennellessä ei voi jakaa työtehtäviä. Voi mennä päiviä samaa työvaihetta tehden. Esimerkiksi seinien hiomisessa tai etuputsina pinnoista paakkujen piikkaamisessa.
- 99 Aikaisempina vuosina porasin paineilma-kiviporalla. Porattiin usein koko työvuoro, ei ollut mitään raja-arvoja.

Useat vastaajat kertoivat kokevansa fyysisiä oireita, kuten ranteiden ja hartioiden kipua, sormien turpoamista ja valkosormisuutta. Oireiden ilmetessä he pitivät taukoja tai vaihtoivat työtehtäviä.

- 99 Jos huomaan häiritseviä oireita, pidän lyhyen tauon tarvittaessa. En mielestäni käytä työkaluja niin paljon, että mahdolliset oireet olisivat välttämättä tärinän aiheuttamia. Niille voi olla myös muita syitä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tietämättömyys tärinäaltistuksen raja-arvoista on yleistä, ja monet työntekijät jatkavat töitä normaalisti raja-arvon täytyessä. Taukojen pitäminen ja työtehtävien vaihtaminen ovat yleisiä keinoja vähentää tärinäaltistusta, mutta työnantajien ja työterveyshuollon rooli tilanteen hallinnassa vaihtelee. ¶

Ruotsissa huolestuttiin nuorten työntekijöiden tärinäaltistuksesta

RAKENUSLIITON ruotsalainen veljesliitto Byggnads tutki viime syksynä jäsenistönsä tärinäaltistusta. Eri-tyisesti nuorten rakentajien altistus huolestuttaa ammattiliittoa.

– Nämä ovat hälyttäviä lukuja. Yli puolet alle 30-vuotiaista rakennustyöntekijöistä kokee oireita, mikä on täysin mahdotonta hyväksyä, Byggnadsin vt. puheenjohtaja **Lars Hildingsson** sanoi.

Byggnadsin Dåliga vibbar -tutkimukseen vastasi 4 500 jäsentä. Rakentaja-lehden kysely ei ole yhtä kattava ja yhtä suoraviivaista tulosta ei ole nähtävissä.

Ruotsissa yli 58 prosenttia 18–29-vuotiaista rakennustyöntekijöistä vastasi, että heillä on tärinävammojen oireita. Tällä ryhmällä oli vähemmän tietoa riskeistä, ja he työskentelevät usein tärinää aiheuttavien työkalujen kanssa pidempään.

Ruotsissa työnantajat ovat velvollisia tiedottamaan riskeistä ja tarjoamaan tärinälle altistuneille lääkärintarkastuksia, mutta käytännössä niitä tehdään harvoin. Ruotsalaistutkimukseen vastanneista 22 prosenttia kertoi saaneensa tietoa siitä, kuinka kauan he voivat työskennellä tärinää aiheuttavien työkalujen kanssa. 36 prosenttia vastasi saaneensa työnantajaltaan tietoa tai koulutusta tärisevien työkalujen riskeistä. 22 prosenttia tiesi käyttämänsä työkalun tärinäarvon.

Ruotsalaistutkimukseen vastanneista 73 prosentilla oli tärinätyöstä johtuvia oireita. Yleisin on käsien puutumisen ja pistely, jotka ovat ensimmäisiä merkkejä hermovauriosta. Vain 23 prosentille oli tarjottu lääkärintarkastusta. Lääkäri tutkimuksissa 54 prosentilla oli todettu tärinävaurioita tai merkkejä tärinävauriosta. ¶

Lama syö rakentamisen laatua

Eetu Kaurian tutkijan ura on nyt katkolla KOVA ry:n työkiireiden takia.

Eetu Kauria tuo urauurtavassa väitöskirjassaan uuden näkökulman rakentamisen laatu keskusteluun.

KUN TALOUDEN PYÖRÄT pyörivät laakerit punaisena, rakentamisen ammattilaisia ei riitä joka työmaalle ja materiaalien hinnat karkaavat pilviin. Lopputuloksena on sutta ja sekundaa.

Tämä on perinteinen näkemys taloussyörien vaikutuksesta rakentamisen laatuun. KOVA ry:n ekonomisti **Eetu Kauria** on eri mieltä ja hänellä on siihen hyvät perusteet.

– Katsoimme nykyisen Turun yliopiston apulaisprofessori **Erik Mäkelän** kanssa, miten rakentamisen laatu vaihtelee taloussuhdanteiden myötä. Se on mielenkiintoinen kysymys ja sitä ei ole tutkittu missään.

Lopputulos oli yllättävä: laskusuhdanteessa rakentamisen laatu Suomessa on heikompaa kuin noususuhdanteessa. Kauria ja Mäkelä tutkivat asiaa itse kehitetyillä mittareilla.

– Ensimmäiset 2 mittaria perustuivat Kiinteistönvälitysalan Keskusliitolta (KVKL) saatuun dataan, joka sisälsi hoitovastikkeet ja yhtiölainamäärät.

Uuden talon korkeat hoitovastikkeet voivat olla merkki pienistä korjauksista. Yhtiölainat puolestaan viestivät isommasta korjaustarpeesta.

– Nämä eivät välttämättä kerro yksittäisestä kohteesta paljoakaan, mutta isossa tietomassassa nämä voivat kertoa huonommasta laadusta.

Aineistossa on vuosina 1980–2008 rakennetut kerrostalot ja rivitalot, yhteensä 168 000 havaintoa. Tutkijat pääsivät tilastoinnissa yksittäisten asuntojen vastikkeisiin ja yhtiölainoihin asti.

– Toinen aineistokokonaisuus on peräisin 5 suuren kaupunkiseudun rekistereistä. Tutkimuksen kolmas ja ehkä mielenkiintoisin mittari on rakennuksiin tehty luvanvaraiset korjaukset. Suodatimme tätä pääanalyysissämme vielä ottamalla mukaan vain tärkeät korjaukset, sillä esimerkiksi kyltin asentaminen katolle saattaa vaatia lupaa kaupungilta ja siten olla mukana aineistossa.

Kaikki mittarit osoittavat täsmälleen samaan suuntaan, rakennusalalla sutta ja sekundaaria tehdään eniten lama-aikana. Tutkimuksessa analysoitiin erityisesti asuinrakennukset, mutta tulokset olivat samansuuntaisia myös koko kiinteistökannan osalta.

– Keskityimme asuinrakennuksiin, sillä ne ovat homogeenisempi joukko. Lisäksi KVKL:n aineistossa oli mukana vain asuinrakennukset.

1990-luvun puolivälin asunnot vähän halvempia

Tutkimusdatasta tehdyt päätelmät vaativat myös selityksiä. Lopullista vastausta lama-ajan huonompaan laatuun ei ole vielä löytynyt.

– Pystyimme poissulkemaan mahdollisia syitä. Asunto-osaakeyhtiöiden lainaboomi olisi voinut olla yksi syy. Poistimme 2000-luvun rakennetut rakennukset aineistosta, mutta se ei vaikuttanut lopputulokseen.

Tutkijat poistivat aineistosta Ara-kohteet, mutta se ei muuttanut tuloksia. Helsingin seudun rakennuskannan poistaminen ei myöskään tuonut selitystä laadun vaihteluun. 1990-luvun lama-ajan asuinrakennuksissa oli sen verran korjattavaa, ettei sitä voinut täysin sulkea pois, mutta Kauria pitää sitäkin vaihtoehtoa epätodennäköisenä.

– Jäljelle jäävät rakentamisen aikana tehdyt päätökset, työvoiman muutokset tai halvemmat materiaalit. Ihmiset ovat ehkä halunneet edullisempaa asumista.

Kaurian mielestä tarvitaan jatkotutkimusta paremman kuvan saamiseksi. Tutkittu asuntokanta oli nuorta, korkeintaan 39 vuotta vanhaa. Van-

”Pohdimme, pitäisikö sääntelyä lisätä tai valvontaa tiukentaa silloin, kun rakennusalalla menee huonommin?”

hemman asuntokannan mukaanotto olisi voinut tuoda korjaustarpeet vahvemmin esille. Jatkotutkimuksen ongelma on se, miten ja mistä löytää oikeanlaista rakentamisen ilmiöitä kuvaavaa dataa tutkijoiden käyttöön.

– Pohdimme mitä pitäisi tehdä esimerkiksi nyt, kun rakentaminen on haastavassa tilanteessa. Pitäisikö sääntelyä lisätä tai valvontaa tiukentaa silloin, kun rakennusalalla menee huonommin?

Kaurian mukaan yksittäisellä asunnon ostajalla ei välttämättä ole mahdollisuuksia rakentamisen laadun selvittämiseen. Yksi Kaurian ja Mäkelän tutkimuksen sivuosuma on se, että 1990-luvun puolivälin tienoilla rakennetut asunnot ovat hieman halvempia kuin ennen sitä tai sen jälkeen rakennetut asunnot.

– Rakentamisen laatu voi tulla näkyville vasta pitkän ajan kuluttua.

Suurista rakentamisen laadun ongelmista ei kuitenkaan voida puhua, sillä vuonna 1980 rakennetuista asuinrakennuksista 4 prosentissa oli tehty jokin merkittävä luvanvarainen korjaus rakennuksen elinkaaren 39 ensimmäisen vuoden aikana. Vastaava osuus vuonna 2008 rakennetuille oli 1 prosentti.

Pikaratikka nosti asuntojen hintoja jo ennakkoon

Eetu Kauria tutki Essays in Urban Economics -kokoelmaväitöskirjassaan kaupunkitaloustieteen ja asuntomarkkinoiden teemoja myös muista näkökulmista.

Yksi artikkeleista käsitteli Raide-Jokeri-pikaraitiotien rakentamisen ennakoitvaikutuksia Espoon ja Helsingin asuntomarkkinoihin. Tutkimuksen päätulos oli, että 800 metrin etäisyydellä pysäkeistä sijaitsevien asuntojen kauppahinnat ovat 5 prosenttia korkeammat 5–6 vuotta ennen liikennöinnin aloitusta kuin kauempana pysäkeistä sijaitsevien asuntojen. Pikaraitiotie kasvatti investointiaan enemmän olemassa olevan asuntokannan arvoa.

Toisessa artikkelissa tarkasteltiin kuntaliitosten merkitystä maankäytölle. Mikrotason yksilöaineistojen avulla analysoitiin, miten Suomessa vuonna 2009 tehdyt kuntaliitokset vaikuttivat kaupunkirakenteen hajautumiseen, kun maankäyttöpäätökset siirtyivät isommille hallintoyksiköille. Pienissä liitoksen tehneissä kunnissa uudet asuinrakennukset rakennettiin 8–10 vuotta liitosten jälkeen merkittävästi lähemmäs liitoskunnan keskustaa.¶

Uudenlaisia töitä kattotyön- tekijöille

Risto Kinnunen lämmittää katon pintaa. Katto on märkä, kun soihdulla on ensin sulatettu muutaman sentin lumikerros. Etualalla soihdun liekki.

Karhulan paloaseman elementeistä koostuva katto on vielä uutta Suomessa

KIRKAS JA TUULETON SÄÄ on harvinaisen hyvä päivä kattotöille. Luntakin on vähemmän kuin muutama viime vuonna tähän aikaan. Tampeen Katehuollossa työskentelevä **Marko Paalanen** tuumii, että kattomiehelle hyviä säitä on vain muutama koko vuoden aikana. Kesällä on kuuma, tuulisella säällä kylmä ja tihkusateella kastuu. Huopa-asetajat seisovat katon reunalla soihdut hehkuen muutaman askeleen päässä reunalta. Kaikilla on asianmukaiset valjaat yllä, mistä Kaakkois-Suomen aluetoimitsija **Petri Hiltunen** ilahtuu.

Paalanen selittää, että liekkiä tulee käsitellä niin, että palomiestä ei tarvita eli turvallisuus on ensi sijalla. Toiseksi tärkeintä on, että tulee hyvä katto.

Kattotyöntekijät ovat hallituksen säästövimmassa kärsijöitä muiden kausityöläisten tapaan. Töitä tehdään lumettomana aikana, ja normaalityönä pikimies on joitain kuukausia lomautettuna. Työssäoloa on vaikea kerryttää ja ansiosidonnaisen leikkuri ehtii iskeä ennen kuin kevät taas sulattaa lumet katoilta. Paalanen on häärennyt katoilla jo 30 vuotta, ja 55-vuotias mies arvelee, että ei saisi enää muita töitä.

– Siinä ei ole mitään järkeä. Ei se vaan toimi, kuka lie keksinyt tuollaisenkin, Paalanen sanoo hienoista ärtymystä äänessään.

Hän lähettää liittoon terveisiä, että tämä ansiosidonnaisen porrastus pitäisi saada pois.

Töitä haetaan kaukaa

Töitä on riittänyt, mutta työnantaja on joutunut laajentamaan urakanhakusädetä melkoisesti. Työntekijöille se merkitsee työn mukana liikkumista, kun kotiseudulla ei yksinkertaisesti ole töitä. Niinpä Paalanen on päätenyt töihin pitkin Etelä-Suomea Tampereä myöten. Hänestä katot ovat pohjimmitaan hyvin samanlaisia kaikkialla.

– Yhtä tarkkaa hommaa kuin muuallakin, hän tuumii.

Huolestuneena alan yleistä tilannetta katsoo myös Reqalla työskentelevä **Jani Ollikka**. Hänellä itsellään on riittänyt töitä, mutta hän tietää, että osa yrityksistä kamppailee olemassaolostaan.

Lumisella katolla Ollikka esittelee meille valmistunutta kattopintaa. Se on tehty elementeistä, joissa on pohjahuopakin valmiina. Vain päällinen

Marko Paalanen tekee vesiohjuria.

pitää asentaa käsityönä paikan päällä. Valmistaa kattoa syntyy reipasta vauhtia tavanomaiseen verrattuna.

Hän arvelee, että tällaisia kattoja ei vielä kovin monta ole tehty, ja tämä on suurimpia kohteita, joissa moduulikattomallia on sovellettu.

– Tämä on meille ensimmäinen kerta, ensimmäinen kohde, jossa kokeillaan tällaista, Ollikka kertoo.

Rakennuspaikkana vetinen niitty

Hyvinvointialueen rakennuttama Kotka Karhulaan kohoava paloasemarakenus on jo harjakorkeudessa.

Aseman paikka määräytyi sillä, että se on lähes 7-tien varressa. Tulipalokiireen sattuessa lähtöpaikalta täytyy päästä tiettyssä ajassa Kotkaan, Pyhtäälle ja Haminaan. Tienvarsi on melko tarkkaan rakennettu, sillä teollisuus on huomannut saman edun ja pientaloasutusta on jonkin verran. Harppi osui Karhulaan, ja sieltä etsittiin sopivaa tonttia, jonka omistaja olisi valmis myymään. Paikaksi valikoitui täten muuan vetinen niitty 600 metrin päässä lähimmästä merenrannasta.

Urakan suunnitteluvaiheessa Sunilan sellutehtaan lakkauttamista ei vielä kukaan osannut odottaa, vaan sellutehtaan tarpeet otettiin huomioon paikkaa mietittäessä.

Urakoitsija Pallas Rakennuksen työmaainsinööri **Mikko Saaristo** kertoo, että perustustyöt →

Tontilta piti kaivaa pehmeä savimaa pois ja täyttää kantavalla louheella ja murskeella.

Paloasemien torneissa kuivataan paloletkuja.

Kolme numeroa:

Rakennuksessa
on paikat

13

ajoneuvolle.

Jokaisessa vuorossa
asemalla päivystää
asemapäällikkö ja

4

pelastajaa.

Rantaviiva on

600

metrin päässä.

olivat melkoinen urakka, sillä entinen merenpohja on pehmeäpuoleista maata. Tontilta piti kaivaa pehmeä savimaa pois ja täyttää kantavalla louheella ja murskeella.

Suomenlahden pohjukassa on totuttu siihen, että joka syksy länsituulten puhaltaessa tuuli työntää vettä itään ja vedenpinta nousee herkästi 1,5 tai jopa 2 metriä niin, että paloaseman viereiset pellot tulvivat. Tontille on tehty mittavat ojitukset ja rakennuspohjan kuivatuksesta on huolehdittu. Perustus on teräspaalujuvarassa ja rakennuksen alla on tuuletettava alapohja. Rakennuksen lattiakorkeus on vajaat 4 metriä merenpinnan yläpuolella juuri tulvariskin takia.

Paloaseman rakentaminen pääsi kunnolla vauhtiin vuoden 2024 keväällä. Asema ehti olla pöydällä monta vuotta, sillä suunnittelusta ja hankinnoista riideltiin pitkään markkinaoikeudessa ilman sen kummempaa tulosta. Hintaa rakennukselle tulee pitkältä toistakymmentä miljoonaa. Hintalappu on kasvanut alkuperäisestä kustannusten nousun, maanrakennustöiden sekä lisääntyneiden tarpeiden seurauksena.

Asema on rakenteiltaan samantapainen rakennus kuin kaikki muutkin mutta sillä on omia erityispiirteitä. Paloasemista tuttu korkea torni on olemassa sitä varten, että paloletkut saadaan kuivumaan. Ne roikkuvat tornista ja saavat kuivahtaa. Paloasemalle tarvitaan kalusto-

hallin lisäksi autojen huoltohallit ja oleskelutilat. Tälle paloasemalle tulevat vielä mielikuvista tutut tangot, joita pitkin liu'utaan yläkerran oleskelutiloista kalustohalliin mutta suuntaus on, että niistä ollaan luopumassa.

Asema vastaa eteläisen Kymenlaakson hälytystarpeisiin idän ja lännen suuntaan, sekä pohjoisessa Kouvolan suuntaan. Saman katon alle kerätään aikaisemmin hajasijoitettuna olleita yksiköitä sekä

Työmaainsinööri kertoo, että tontin maapohjasta kaivettiin kaikki pehmeä aines pois ja tilalle tuli teräspaaluja ja kantavaa kivimurskettä.

Jani Ollikka asentaa elementtikattoa.

tilannekeskus. Vastaavanlainen asema on Kouvolassa, ja sen tehtävänä on palvella Pohjois-Kymenlaaksoa. Koko maakunnan johtokeskus tulee kuitenkin juuri tälle Karhulan asemalle. Virallinen nimitys on tukipaloasema, joka kuulostaa tukitoiminnolta mutta tarkoittaa itse asiassa pääpaloasemaa, joiden palveluja täydentävät syrjemmällä sijaitsevat paikallispelastusasemat ja vapaapalokunnat.

Suuronnettumuuden sattuessa asemalle tulee koko Kymenlaakson pelastustöiden johtokeskus.

Rakennuksessa on paikat 13 ajoneuvolle, kun mukaan lasketaan huolto- ja pesuhallit. Jatkuvassa hälytysvalmiudessa olevien hälytysajoneuvojen lisäksi paikalla säilytetään tehtävien tukena mahdollisesti tarvittavaa isoa kalustoa, joiden kuljettajat eivät ole mukana päivystysvahvuudessa. Normaali päivystysvahvuus tulee olemaan 1+4 henkeä eli asemapäällikkö ja 4 pelastajaa sekä vuorossa oleva ensihoitohenkilöstö. Tarvittaessa joukkoja saadaan enemmänkin paikalle.

Nyt tulevaisuus näyttää valoisalta. Rakennus valmistunee syksyllä 2025 ja tulee palvelemaan vähintään seuraavat 50 vuotta ellei pidempäänkin. Toki on niin, että uutta rakennettaessa huomataan aina vasta ajan saatossa, tuliko hyvä vai susi. 📌

Artikkelia varten haastateltiin Kymenlaakson hyvinvointialueen rakennuttajapäällikkö Sami Kahilaa ja teknistä palopäällikköä Jukka Ruuskasta.

RAKENNUSLIITON VAKUUTUS- KASSA

Liity Rakennusliiton vakuutuskassaan – pelasta henkesi ja voita sähkö- hammasharja

100 €/VUOSI

Vakuutuskassa on lisämaksullinen ja vapaaehtoinen jäsenetu, joka voi pelastaa henkesi. 100 euron vuosimaksulla pääset joka toinen vuosi perusteelliseen lääkärintarkastukseen ja siihen liittyviin laboratoriokokeisiin. Vuorovuosin lääkärintarkastuksen kanssa olet oikeutettu saamaan 300 euron edestä hammashoitoa.

Kaikkien vuoden 2024 loppuun mennessä vakuutuskassaan liittyneiden kesken arvotaan kolme Oral-B iO 5s -sähköhammasharjaa. Pidä huolta itsestäsi ja liity Rakennusliiton vakuutuskassaan!

Terveyspalvelut tuottaa Mehiläinen Oy ja hammaslääkäripalvelut HammasMehiläinen Oy.

LIITY:
RAKENNUSLIITTO.FI/VAKUUTUSKASSA

 Rakennusliitto

**Liiton jäsen
jäi pudonneen
taakan alle**

Päätoteuttajan ja työnantajan edustajille tuomiot

RAKENNUSLIITON JÄSEN työskenteli putkiasentajan työtehtävissä yhteisellä työmaalla, kun hänelle sattui työtapaturma, jossa hän jäi torninosturilla nostettavien, korkealta pudonneiden putkinippujen alle ja loukkaantui vakavasti. Toinen putkinippujen alle jäänyt työntekijä menehtyi. Syyttäjä nosti syytteet useaa päätoteuttajan ja työnantajan edustajaa vastaan työturvallisuusrikoksesta, kuolemantuottamuksesta ja vammauttamuksesta.

Rakennusliiton lakimies avusti tapaturmassa loukkaantunutta jäsentä rikosoikeudenkäynnissä, jossa tuli selvitettyä, että päätoteuttajan vastaava työnjohtaja ei ollut asianmukaisesti suunnitellut

aliurakoitsijoiden työssään tarvitsemien materiaalien nostoja ja siirtoja, eivätkä päätoteuttajan vastaava työnjohtaja ja työnjohtaja olleet asianmukaisesti valvoneet, ettei taakan kiinnittäjänä toimi muu kuin työntekijä, jolla on säännösten edellyttämä työnantajan kirjallinen lupa taakan kiinnittämiseen. Tapaturmassa loukkaantuneella työntekijällä ei ollut kirjallista lupaa eikä osaaamista taakan kiinnittämiseen, sillä se ei kuulunut hänen tavanomaisiin tehtäviinsä, eikä häntä ollut perehdytetty siihen. Tästä huolimatta hänen tehtäväkseen oli osoitettu putkinippujen sitominen torninosturin nostettavaksi.

Työnjohtajan katsottiin puolestaan laiminlyöneen vaarojen arvioinnissa työn haitta- ja vaara-

Olennaista tässä jutussa

Alamiesten työ on vaativaa ammattityötä sekä keskeinen osa työmaan työturvallisuutta, mutta jää käytännössä usein valitettavan vähälle huomiolle. Vaikka rikosoikeudenkäynti on syyttäjävetoinen menettely, asianomistajan asemassa olevalla työntekijällä on syytä olla oma avustaja mukana oikeudenkäynnissä. Rakennusliitto voi myöntää jäsenilleen oikeusavun myös rikosoikeudenkäyntiin oikeusavun edellytysten muutoin täyttyessä. Lisäksi Rakennusliitto avustaa jäseniään työtapaturmaan liittyvien mahdollisten vahingonkorvausvaatimusten esittämisessä.

tekijöitä liittyen työssä tarvittavien materiaalien nostoihin ja siirtoihin sekä työntekijän asianmukaisen perehdytyksen. Työnjohtaja oli myös laiminlyönyt varmistua siitä, että työntekijällä oli riittävä osaaminen taakan kiinnittämiseen. Työnjohtaja ei ylipäätään ollut tietoinen, että taakan kiinnittämiseen tarvitaan työnantajan kirjallinen lupa. Lisäksi työnjohtaja oli laiminlyönyt varmistua käyttämänsä sijaisen pätevyydestä ja riittävästä perehdytyksestä. Oikeudenkäynnissä tuli selvitettyksi, että käytännössä työnantajan työnjohtajana toimi työmaalla työnjohtoharjoittelija, jolla ei ollut riittäviä edellytyksiä ja osaamista toimia tehtävässään.

Käräjäoikeus tuomitsi päätoteuttajan edustajat ja työnantajan edustajan sakkorangaistuksiin työturvallisuusrikoksesta, kuolemantuottamuksesta ja vammantuottamuksesta ja velvoitti vastaajat korvaamaan tapaturmassa loukkaantuneen työntekijän oikeudenkäyntikulut. Tuomio jäi lainvoimaiseksi. Työntekijän vahingonkorvausvaatimukset käsitellään erikseen. ¶

Lomalla
yötä ja
päivää

Nauti Holiday Clubin jäseneduista

Hae nyt Rakennusliiton jäsenille räätälöityä lomaetua viikoille 23–52/2025. Haku aika 27.2.–23.3.2025.

KATINKULTA

Golfpuiston huoneisto
4+2:lle

viikot 25–32, 42, 52 550 €/vko
viikko 43 350 €/vko

KUUSAMON TROPIIKKI

Petäjälammenranta 7
huoneisto 4+2:lle

viikko 52 550 €/vko
viikot 23, 27–29, 33–35, 39–41, 45–47, 51 350 €/vko

KUUSAMO

Kuusamo Rukatunturintie 8
4+2:lle

viikot 36–38, 52 550 €/vko
viikot 28–30 350 €/vko

NAANTALI

Naantalın Kylpylärannan
huoneisto studio 2+2:lle

viikot 24–27, 29 450 €/vko tai
250 €/vkl pe-ma tai arki ma-pe

SAARISELKÄ

Villas Saariselkä 3
huoneisto 4+2:lle

viikko 52 550 €/vko
viikot 25–28, 33–36, 41–44, 49–51 350 €/vko

Ruskarinne 4+2:lle

viikot 37–38, 52 550 €/vko
viikot 36, 39, 42 350 €/vko

TAMPEREEN KEHRÄÄMÖ

Lapinniemen huoneisto 4+2:lle

viikot 42, 52 550 €/vko tai
300 €/vkl pe-ma tai arki ma-pe
viikko 34 350 €/vko tai
200 €/vkl pe-ma tai arki ma-pe

ARVONTA 25.3.2025. Kaikki osallistuneet saavat ilmoituksen sähköpostitse. Arvonnoissa mahdollisesti vapaaksi jääneet ajankohdat tulevat varattaviksi 3.4.2025 klo 10.

HAE LOMAA www.holidayclub.fi/yrityspalvelu, kirjaudu käyttäjätunnuksella: **Rakennusliitto** ja salasanalla: **mukavaloma**

KATSO MYÖS yhä vapaana olevat liiton lomat vuodelle 2025 sivustolla kohdasta **VAPAAT VIIKOT** ja varaa heti! Näille lomille varaukset varausjärjestyksessä ja tiesithän, että 14 vuorokauden sisällä alkavat liiton lomat vain puoleen hintaan äkkilähtönä, äkkilähtöjen varaukset puhelimitse.

Holiday Club Yrityspalvelu puh. 0300 870 903 (arkisin 9–15) puhelun hinta 0,60 €/min korkeintaan 3 € + pvm/mpm, yrityspalvelu@holidayclub.fi

Vuosia samalla työmaalla

Kiteellä asuva Simo Heinonen teki muurarin uransa alussa paljon ulkoseiniä. Viime aikoina työn alla ovat olleet enimmäkseen väliseinät. Nyt työt ovat Pohjois-Karjalan keskussairaalamassa.

Pohjois-Karjalan keskussairaalan laajennus ja peruskorjaus on työllistänyt rakentajia jo usean vuoden ajan.

TALONRAKENTAJA, rakennusmies **Kimmo Oinonen** on työskennellyt Pohjois-Karjalan keskussairaalan laajennuksessa ja peruskorjauksessa Joensuussa jo nelisen vuotta, alkaen vuodesta 2021

- Tämä on pisin työmaa, missä olen ollut, hän sanoo.

Oinosen työnantaja ja pääurakoitsija rakennushankkeessa on Rakennus- ja K. Tervo Oy, tuttavallisemmin Tervo. Hankkeen tilaaja on Pohjois-Karjalan hyvinvointialue Siun sote.

- Vuosia kestävät työrupeamat samassa paikassa ovat rakennusalalla harvinaisia, Oinonen huomauttaa.

Hänestä on tuntunut mukavalta ja mielekkäältä tulla samalle työmaalle vuosien ajan. Varsinkin, kun työilmapiiri siellä on hyvä. Töihin tullessaan Oinonen yleensä ajattelee, että päivästä on tulossa hyvä päivä.

- Tulen täällä kaikkien kanssa toimeen. Yhteishenki työnjohtajien ja työntekijöiden välillä on hyvä.

Rakennettavaa monessa kerroksessa

Rakennushanke keskussairaalamassa alkoi vuonna 2020. Kun Kimmo Oinonen tuli mukaan, hänen työnsä olivat pääsisäänkäynnin alueella. Siellä korjattiin vanhaa ja rakennettiin uutta.

- Sairaalan etuosa muuttui täysin siitä, mitä se aiemmin oli ollut, Oinonen sanoo.

Tällä hetkellä hän työskentelee keskussairaalan E-siivessä. Siellä rakentamista on menossa kuudessa kerroksessa, pohja- ja kellarikerros mukaan lukien. Työn alla on erilaisia tiloja, kuten leikkaussaleja.

E-siiven ylin, eli 4. kerros on kokonaan uusi. Muissa kerroksissa tehdään saneeraustöitä.

Neljännessä kerroksessa, josta tulee sairaalan konehuone, on seinät jo pystyssä. Alempana rakennetaan vielä lattiaa. Oinosella on ollut sairaalan rakennushankkeessa monipuolisesti työtehtäviä. Hän on rakentanut esimerkiksi kattoja kirvesmiehen kanssa yhteistyössä. Haastattelupäivän aikoihin hän oli työparinsa kanssa rakentamassa kattoa helikopterikentän luona.

– Olemme sisävaiheessa tekemässä tuulenojainlevyjä ja laittamassa niitä paikoilleen. Myös katon pääty on työn alla.

Työt sairaalalla alkavat aamuseitsemältä. Aikataulut ovat tiukkoja.

– Panostamme siihen, että työt menevät sovitulla aikataululla. Sen eteen joutuu kamppailemaan, Oinonen sanoo työn haastavista piirteistä.

– Mutta kaikki on toiminut hyvin.

Muiden työntekijöiden tukena

Kimmo Oinonen on työmaalla paitsi rakentajana, myös kahdessa luottamustoimessa. Hän on työmaan yhteyshenkilö ja työsuojeluvaltuutettu. Yhteyshenkilönä hän toimii linkkinä työntekijöiden ja Rakennusliiton välillä. Hän auttaa työntekijöitä esimerkiksi silloin, jos heillä on epäselvyyksiä työsuhteeseen tai palkkaan liittyen työnantajan kanssa.

– Voin pyytää työntekijän yhteystiedot ja luvata, että liitosta otetaan yhteyttä häneen.

Epäselvyyksiä on melko harvoin, mutta toisinaan aliurakoitsijoiden työntekijöillä on kysyttävää.

Työsuojeluvaltuutettuna Oinonen pitää huolta työturvallisuudesta työhöhdossa työskentelevän työturvallisuuspäällikön ja yrityksen työsuojeluvaltuutetun kanssa.

Sairaalan työmaalla työskennellään usein korkealla. Jos jostakin kohdasta puuttuisi kaide, Oinonen ilmoittaisi asiasta työhöhdolle. Jos työntekijältä puuttuisi valjaat, hän kävisi muistuttamassa niistä.

Joensuulainen Kimmo Oinonen on työskennellyt rakennusalalla vuodesta 2007 alkaen. Rakennus-toimisto K. Tervo Oy on ollut hänen työnantajansa nelisen vuotta.

Tällaisia puutteita näkee nykyisin harvoin, mutta silti työturvallisuutta täytyy seurata. Periaate on, että mitään ei satu ja jokainen pääsee töistä kotiin ehjänä.

Mukavinta on vapaus

Muurari **Simo Heinonen** aloitti työt keskussairaalan työmaalla lokakuussa. Näillä näkymin hänen työnsä sairaalassa jatkuvat huhtikuulle. Muurari on ollut töissä myös saman rakennushankkeen aiemmissa vaiheissa.

– Kolmena vuonna kaikkiaan. Välillä olen ollut muualla, Heinonen sanoo.

Hän on rakentanut sairaalassa esimerkiksi päivystystiloja, jotka tulivat uudisrakennukseen. Tällä hetkellä Heinonen tekee saneeraustyötä E-siiven kakkoskerroksessa. Työ näyttyy hänelle lähes samanlaisena kuin työ uudisrakennuksessa.

– Tässä kohteessa työni on pitkälti samanlaista, koska vanhat seinät on täältä purettu. Oikeastaan tässä oli tyhjä halli, jota aloimme tehdä. Toisinaan vanhoissa kohteissa joutuu paikkaamaan vanhoja seinä, mutta tässä sellaista on aika vähän. Pääasiassa muuraan tällä hetkellä uutta väliseinää.

Työpäivät alkavat laastin teolla. Työssä parasta on vapaus. Se, kun omat työt muurattavalla alueella saa

suunnitella ja toteuttaa itsenäisesti. Taukojen aikoja voi myös hieman muutella työvaiheisiin sopivasti.

– Tässä joutuu miettimään, miten alue olisi joutuisin ja edullisin tehdä. Ja kun sen miettii oikealla tavalla, saattaa säästää työaika.

Epämukavinta työssä on se, että työ on fyysisesti raskasta. Muurari työskentelee lattialla ja telineillä, mutta työasennot ovat Heinosen mukaan lähes poikkeuksetta huonoja.

Hän on työskennellyt muurarina vuodesta 1988 alkaen.

– Iän myötä tulee kolotuksia, mutta yllättävän hyvin olen tähän asti päässyt.

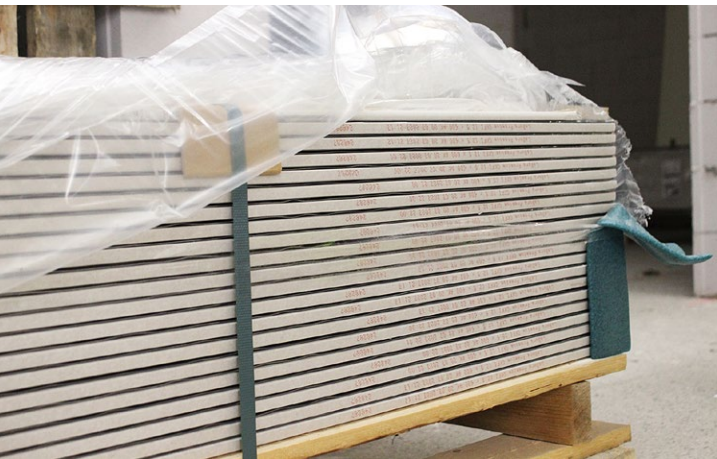
Heinosen työnantaja on Muurausliike Sami Vanne Oy, yksi rakennushankkeen aliurakoitsijoista.

– Täällä on Vanteen miehiä 2, mutta teemme töitä itsenäisesti, eli molemmat teemme urakalla omia hommia. Jos toinen tarvitsee kaveria, niin totta kai käydään jeesaamassa.

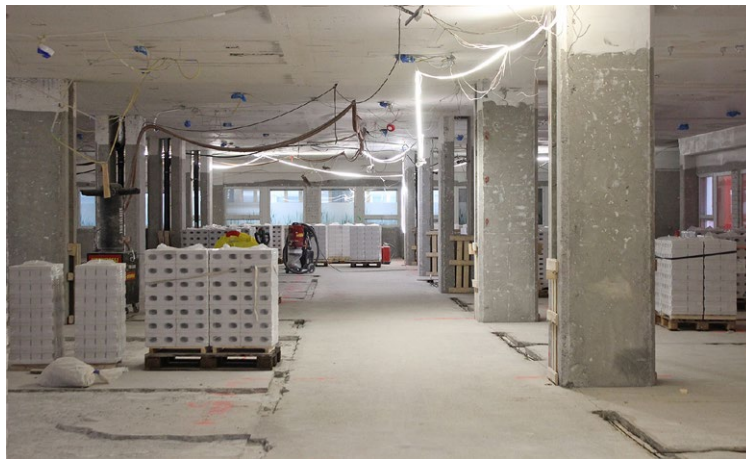
Suuret määrät seinä sairaalalle

Myös kirvesmies **Lars Palander** on työskennellyt keskussairaalan rakennushankkeessa jo 3 vuoden aikana.

– Käyn myös muilla työmailla. Ennen kuin tulin takaisin tänne, olin töissä Outokummussa kaupungintalon työmaalla. →

Sairaalassa seinämateriaalina käytetään paikoin lyijyä. Lyijy asettaa rakentajalle haasteensa, koska sen käsitteleminen vaatii erityisen paljon voimaa ja tarkkuutta.

Pohjois-Karjalan keskussairaalan E-siivessä rakennetaan kuudessa kerroksessa. Sairaalan laajennuksen ja peruskorjauksen on määrä valmistua vuoden 2026 lopulla.

Sairaalalla Palander on rakentanut ”älyttömästi” väliseiniä erilaisiin tiloihin, muun muassa laboratorion tiloihin.

– En tiedä, montako tuhatta neliötä olen rakentanut väliseiniä, kun monen vuoden aikana olen sitä tehnyt.

Parasta työssä sairaalalla on työn vaihtelevuus. Seinät sairaalassa, joista hän vastaa, ovat keskenään erilaisia, esimerkiksi materiaaleiltaan. Työhön kuuluu paljon suunnittelua, miettimistä ja mittaamista.

– Meillä on seiniä varten pohjakuva ja leikkausvihot. Niitä on tässä työssä pakko katsoa ja lukea.

Tehdessään sairaalalla sekä uutta että saneerausta, Lars Palander toteaa, että vanhan korjaaminen on mutkikkaampaa kuin uuden tekeminen.

– Vanhat rakenteet ovat vinossa, mikään paikka ei ole suorassa. Uudessa tehdään uutta, eikä tarvitse miettiä vanhoja rakenteita.

Palander on työskennellyt Tervolla vuodesta 2017 alkaen. Hän toimii yrityksessä myös pääluottamusmiehenä, mutta pesti ei työllistä häntä paljoa.

– Lomautuksia on ollut ja tulee, kun rakennuksilla on tämmöiset ajat. Lomautukset on kuitenkin onnistuttu

hoitamaan yrityksessä hyvin. Tai ainakaan minulle ei ole tullut kyselyitä työntekijöiltä niihin liittyen.

Raskasta ja tarkkaa työtä

Tällä hetkellä Palander rakentaa keskussairaalan E-siivessä leikkaussalien seiniä. Siinä työssä erityistä on, että seinät pitää lyijyttää leikkaussaleihin tulevien kuvantamislaitteiden takia. Lyijylevyt ovat kymmenien kilojen painoisia. Osa niistä painaa kolmisenkymmentä, osa peräti kuutisenkymmentä kiloa.

– Niitä saa jo vähän punnertaa seinälle, Palander toteaa työnsä raskaasta puolesta.

Lyijyn käyttäminen seinämateriaalina vaatii rakentajalta paitsi paljon voimaa, myös erityistä tarkkuutta. Lyijylevy on Palanderin mukaan ”äärettömän” kallista. Työ pitää tehdä niin, että levyä menee hukkaan mahdollisimman vähän. Senkin takia seiniä rakentaessa pitää miettiä ja mitata tarkasti.

Oma haasteensa ovat myös erikoisrakenteet leikkaussalin seinissä. Sellainen on esimerkiksi läpiantokaappi, josta sairaalan henkilökunta voi saada lääkkeitä ja hoitotarvikkeita saliin leikkauksen aikana.

Rakentajien työt sairaalalla loppuvat puoli neljältä iltapäivällä. Viimeinen työvaihe on aina omien jälkien raivaaminen. Seuraavana päivänä on mukavampi tulla töihin, kun kohteessa on siistiä. ¶

Lars Palander on Rakennusliiton pitkäaikainen jäsen. ”Rakennusliiton jäsenyys merkitsee minulle turvaa. Liitosta voi kysyä neuvoa, jos jokin asia askarruttaa.”

Rakentaja 1/2025

LEDARE: **Vibrationsskador risk för byggarbetare**

CHEFREDAKTÖREN varnar byggarbetare för vibrationsskador, något han har egen erfarenhet av. Skadan utgör en allvarlig risk för byggarbetare, särskilt under kalla och fuktiga förhållanden. Om händerna utsätts för långvarig vibration kan det leda till en vibrationskada, som oftast ger symptom i form av vita fingrar vid köldexponering.

Arbetsgivare är skyldiga att skydda arbetstagare från skador orsakade av vibrationer, men så är inte alltid fallet. Det är viktigt att arbetstagarna kontrollerar vibrationsvärdena på sina arbetsredskap och kräver att arbetsgivarna vidtar åtgärder för att minska exponeringen för vibration och erbjuder utbildning i hur man arbetar säkrare med vibrerande arbetsredskap. ¶

FRÅN VICE ORDFÖRANDE: **Digisprång i hörnrummet**

JYRKI OJANEN, Byggnadsförbundets vice ordförande, för en diskussion med artificiell intelligens (AI) om huruvida löntagarnas krav på löneförhöjning verkligen är så orimliga som arbetsgivarparten påstår. Till och med AI förstår att rimliga höjningar behövs för att återställa den minskade köpkraften och konsumenternas förtroende. ¶

TEMA: **Ansvarsfullt byggande**

PÅ SIDORNA 13–23 i Rakentaja diskuterar man sociala ansvar i byggbranschen. När offentliga byggtreprenörer bygger objekt med gemensamma skattepengar, måste de se till att människor inte utnyttjas på byggarbetsplatser och att arbetstagarna får lön enligt kollektivavtalet. Kommunerna bör därför ta i bruk RT-anvisningskort för att bekämpa exploatering av arbetskraft. ¶

PERSON: Hannah Wass

BITRÄDANDE PROFESSOR Hanna Wass kritiserar bristen på samarbete mellan den offentliga hälso- och sjukvården, företagshälsovården och försäkringsbolagen. Hennes egen olycka påminde henne om hur bräckligt livet är och vikten av samhällets skyddsnet. ¶

BYGGARBETARENS HÄLSA: **Vibrationer känns i arbetstagarens kropp**

TROTS ATT ARBETSVERKTYGEN utvecklas är exponeringen för vibrationer fortfarande ett stort arbetsmiljöproblem. Över 59 procent av de som svarade på tidningen Rakentajas undersökning om exponering för vibrationer uppgav att de hade domningar och stickningar i fingrarna. Arbetstagarna känner inte till arbetsverktygens vibrationsvärden. ¶

Brottslighetens tentakler på byggarbetsplatsen

SKATTEFÖRVALTNINGENS enhet för utredning av grå ekonomi genomförde i slutet av 2024 en utredning om organiserad brottslighet i det finländska näringslivet. Undersökningen visade att företag inom byggbranschen hade det högsta antalet personer med koppling till organiserad brottslighet. Dessa företag uppgick till totalt 2 407, varav 2 000 var verksamma år 2022.

Företag i byggbranschen var vanligtvis mindre och svagare i fråga om lönsamhet och solvens jämfört med andra företag. ¶

Byggarbetsplatsen vid Ständerhuset belönades för god ledning

BYGGARBETSPLATSEN vid Ständerhuset belönades i tävlingen Årets byggarbetsplats 2024 för utmärkt ledning. Arbetsplatsens ansvarige mästare Tommi Nick betonar dialogens betydelse och effektiviteten hos självstyrande arbetslag. ¶

Pääluottamus- miehen päiväkirjat

Pertti Turtiainen toimi vuosina 1982–1999 Tampellan ja Valmet-Tampellan pääluottamusmiehenä. Hän tallensi päiväkirjoihin työntekijöiden vahvan solidaarisuuden ja työtaistelutoimintakyvyn, laman ja toimintojen alasajot.

VUONNA 1856 PERUSTETUN Tampellan pääluottamusmieheksi nousi vuonna 1982 Messukylän pajan levyseppä-hitsaaja **Pertti Turtiainen**. Ala oli mieluinen, tärkeää oli myös kerryttää 8 hengen perheen tuloja. Hän halusi vaikuttaa työehtoihin.

1980-luvulla työntekijöiden solidaarisuus ja työtaisteluvalmius olivat vahvoja. Pöydällä oli muun muassa työntutkimuksia.

– Tutkimuksilla haettiin aina tavoitteellisesti työnläpimenoajan lyhentämistä edelliseen aikaan nähden. Säilyttääkseen ansionsa tutkimuksen jälkeen piti työntekijöiden aina kiristää työvauhtia ja kehittää tekemistä entisestään. Tampellassa tehtiin työntutkimuksia eniten Suomen konepajoista, joten äärimmäisyyksiin mentiin. Tämä aiheutti useat 1980-luvun lakoista, kertoo Turtiainen.

Pääluottamusmiehen tehtäväalueeseen kuuluivat Messukylän konepaja, Tampellan kantatehdas, kaivosteollisuuden laitteita valmistava Tamrock sekä asennustyömaat. Jokaisen tehtaan osastolla oli luottamusmies, yhteensä 43 henkilöä. Asennustyömaat valitsivat työmaakohtaiset luottamusmiehet, joiden kanssa Turtiainen neuvotteli työmaakohtaisesti työnantajan kanssa. Paikallisesti tarkennettiin yleissitovia työehtosopimuksia. Myöhemmin

Matti Jokela Toimisto joulus 1977

Vastapainon kustantamassa kirjassa on 552 sivua.

luotiin palkkarakennemalli, jolla tavoiteltiin sitä, että samasta työstä, samalla suorituksella maksetaan sama palkka.

Vauhti kiihtyy

Yhteistyö vuonna 1988 toimitusjohtajaksi tulleen **Pekka Salon** kanssa alkoi hyvin.

– Sitten alkoi vauhtisokeus maailmanvalloituksessa, ja henkilöstön ja johdon erilaiset näkemykset, Turtiainen kuvaa.

Tampellan ja Murikka-opiston koulutusyhteistyö on hyvä esimerkki: mukana olivat kaikki

henkilöstöryhmien jäsenet johtajia myöten. Työntekijä osallistui kustannuksiin.

Koulutusyhteistyö loppui Tampellan kriisin syvetessä. Päiväkirjoissaan Turtiainen pohtii ennakoitua enemmän resursseja vieneitä ulkomaisia yritysostoja. Salo erosi pääjohtajan tehtävistä vuonna 1991.

Tampella joutui Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin (SKOP) ja Suomen Pankin haltuun vuonna 1991 ja myytiin osina. Turtiainenkin oli mukana monissa kaavailuissa, työntekijät laativat vaihtoehtoja. Pääosin niitä ei selvitetty. Johdon tavoitteista kiersi kovia huhuja.

Messukylän alihankintayrityskylä kuitenkin onnistui ja työllisti irtisanottuja. Turtiainen oli keskeinen tekijä. Hänellä oli hyvät suhteet muun muassa kaupungin johtoon ja Ely-keskukseen.

Laajempi edustaminen

Tampella on Suomen taloushistoriassa kiinnostava myös, sillä henkilöstöedustus istui johtoryhmässä. Henkilöstö tosin myös kritisoi veljeilyä.

– Edustus lähti liikkeelle edellisen toimitusjohtaja **Leo Vatasen** aikaan. Siinä pysyi ajan tasalla yrityksen taloudellisesta ja työllisyysilanteesta, mikä aiheutti paineita pääluottamusmiestehdäville. Vastuuta ei tule pelätä, vaan on oltava siellä, missä vaikutetaan, Turtiainen alleviivaa.

Euroopan laajuisena Tampellassa oli myös työntekijäneuvosto (European Working Council). Valmet Forumissa eri maiden työntekijät keskustelivat. Vierailut olivat kiinnostavia, mutta työntekijöiden omia tavoitteita ja siten tuloksiakaan ei oikeastaan ollut.

Päiväkirjoissaan Turtiainen sivuaa työpaikkaedunvalvonnan lisäksi vaaleja. Työväenpuolueiden keskinäisillä kahnauksilla oli kielteistä vaikutusta työpaikan arjessa. Itse Turtiainen oli myös kunnallispoliitikko. Laajaa arvostusta hän keräsi mm. työllisyyden tulevaisuuteen katsovilla seminaareilla. Vuonna 1999 Turtiainen siirtyi kansanedustajaksi. ¶

Vapaasti veistellen

Tarmo Rantasen tekemät esineet syntyvät, koska niitä tarvitaan. Mutta muotojen takana on filosofiaa.

TAMPERELAISESSA OMAKOTITALOSSA on eletty lapsiperheenä ja sittemmin isovanhempina lähes 40 vuotta, ja tavaraa on pesiytynyt nurkkiin tasaiseen tahtiin.

Eläkkeellä oleva **Tarmo Rantanen** päätti viime keväänä laittaa netin kauppapaikkaan roinaa myyntiin ja otti esineistä kuvia. Karsimisvimma

ulottui myös hänen itse veistämiinsä huonekaluihin, kuten mäntyiseen tuoliin ja lamppuun.

Verkossa pyöriessä silmiin osui kuitenkin ilmoitus, jossa etsittiin osallistujia Rakennusliiton 100-vuotishuhlanäyttelyyn, jossa esiteltiin liiton jäsenten kättentaitoja.

– Kun olin ne kuvat ottanut nettikauppaa varten valmiiksi, niin ajat-

telin, että katotaan että kelpaisko nuo näyttelyyn, Rantanen kertoo puoli vuotta myöhemmin.

Tuolin, lampun ja vielä taulunkehysten kuvat päätyivätkin hakeukseen Työväenmuseo Werstaalla järjestettyyn näyttelyyn.

– Ihmeekseni kelpasivat.

Rantasen mukaan ”puukko on pysynyt kädessä aika lailla pienestä pitäen”.

– Geeneissä se on. Isä on ollut käsityöläinen ja isovaari Heikki kärrynpyörien tekijänä mestari.

Käsityöläishengessä Rantasen puhdetöinä tekemien esineiden lähtökohtana on käyttötarve. Kun perheeseen syntyi poika vuonna 1988, vasta hankittu talo nieli rahaa ja kaikki hankinnat oli pidettävä minimissä.

– Oltiin aika umpivelkaisia silloin. Tein sitten pojalle pinnasängyn, Rantanen lausahtaa.

– Siinä on nukkunut sittemmin muitakin lapsia ja nyt se on tyttären lasten käytössä, kun ovat täällä hoidossa.

Jykevän pinnasängyn lisäksi kotoa löytyy edelleen myös matalahko, tukevalta näyttävä puutuoli, jonka selkänojan ja jalkojen linjat ovat aaltoilevia. Seinään kiinnitettävän lampun mäntypuisen varjostimen reunat on nekin hiottu pyöreiksi, samoin Rantasen pienestä poikavauvastaan kauan sitten piirtämän muotokuvan kehukset. Esineissä toistuu aavistuksen sydämen kahta kaartaa muistuttavat muodot.

Taustalta löytyy pitkäikäisiä mieltymyksiä. Työuransa aikana graafisella alalla painolaattojen kaivertajanakin työskennellyt Rantanen on viehätynyt paitsi jugendin estetiikasta, myös niin sanotusta goetheanistisesta muotokielestä.

– Niissä minun esineissäni on vähän sellaista goetheanismille ominaista säännönmukaisuutta, joka kuitenkin on vapaata.

Goetheanismi liittyy myös saksalaisen **Rudolf Steinerin** kehittämään ihmiskäsitykseen ja siihen perustuvaan pedagogiikkaan, johon Rantanen tutustui jo 1980-luvulla. Vaikka suun-

taus ei joka suhteessa häntä puhuttelekaan, Steinerin *Vapauden filosofia*-teosta on tullut lueskeltua ja vaimon kanssa vierailtu Baselissa steinerlaisuuden syntysijoilla.

– Se on se muotojen vapaus. Vähän niin kuin free jazz tuolla musiikin puolella, Rantanen pohtii.

Vertaus musiikkiin on luontevaa, sillä puutöiden ohella satunnainen vapaa-aika kuluu sen parissa, englanninkielistä rokkia soittavan Plugins-yhtyeen basistina.

Tälle eläkeläiselle vapaa-aika tosiaan on satunnaista. Tavara talossa ei ole viime keväästä vähentynyt ja re-

montoitavaa riittää. Myös kesämökin kunnostustyöt vievät aikaa nyt, kun oma isä on siirtynyt hoitolaitokseen. Sitten on tietysti isän lisääntynyt hoito ja lapsenlapset.

– On tässä sen verran savottaa, että kyllä mietin, miten sitä ehti ennen toisäkin käymään, Rantanen nauraa. ¶

Levyllinen ikivihreitä

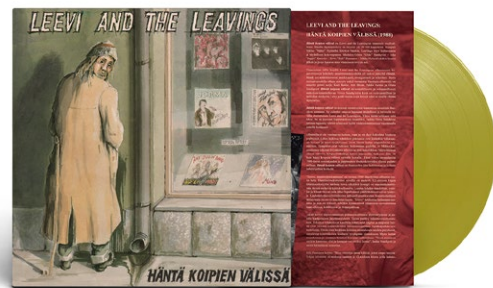
LEEVI & THE LEAVINGS:
HÄNTÄ KOIPIEN VÄLISSÄ LP.
Svart Records.

VINYYLILEVYJEN keräilijät huomio! Svart Records julkaisee suomirockin klassikkoalbumin, joka myydään varmasti jälleen nopeasti loppuun. Näin jälkikäteen on jotenkin huvittavaa, että yhtyeen johtaja **Gösta Sundqvist** piti kah-ta levyn suurimmista hiteistä alkujaan epäonnistuneina. *Rin Tin Tin* äänitettiin kiireellä, koska se piti saada mukaan *Hyvä Suomi*-kokoelmalevyille. Göstalla oli ääni aivan loppu kovan flunssan jäljiltä, eikä hän ollut tyytyväinen lauluäänensä.

Toinen näistä kappaleista oli *Teuvo, maanteiden ku-*

ningas. Huojuvaa ja heiluvaa Teuvoa työstettiin ja miksattiin pitkään, ja kaiken jälkeen Sundqvist vaati koko kappaleen tekemistä uudelleen. Äänittäjänä toiminut **Kari Kalén** sai kuitenkin Göstan vakuutuneeksi, että versio on hyvä.

Seksi on vahvasti esillä tällä albumilla, josta hyvänä esimerkkinä käy melodinen popkappale *Sopivasti lihava*. Se oli levyn kolmas iso hitti. ”*Kun päällesi puskin, niin muu oli tuskin yhtä tärkeää*”, laulaa Sundqvist. Teksti ei ole kuitenkaan liian härski, minkä todistaa sen runsas radiosoitto. Samaan teemaan kuuluvat myös *Mäyrä* ja *Äitisi vietteli minut*. Näistä jälkimmäistä on Leavings-mies **Juha Karstie** väittänyt joskus jopa

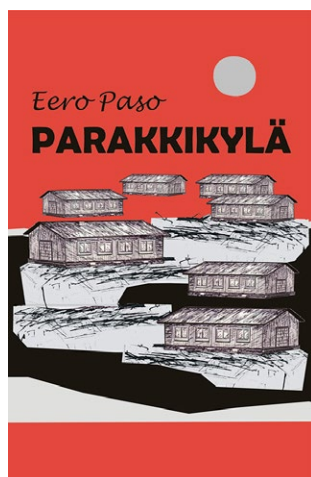

vähän perverssiksi. Jos **Laila Kinnunen** eläisi, olisi mielenkiintoista kuulla hänen tulkitansa tästä hienosta jazz-iskelmästä.

Levyn tasavahvuudesta kertoo sekin, että siltä löytyy kappaleita, joista on myöhemmin tulleet radiosoiton myötä klassikkoja. Yhtenä esimerkkinä käy vaikkapa *Amalia*, jota kuulee useasti esimerkiksi **Radio Suomen**

taajuudella. Syynä tähän on varmasti sanoitusten lisäksi kappaleiden melodisuus ja vaiva, jota on nähty toteutuspuolella. Runsaat koristemelodiat soitinpuolella ja stemmalaulut kuulostavat aina yhtä hienoilta. Ehkä siinä on syy, miksi tämän levyn painokset myydään aina loppuun. ¶

JYRI VASAMAA

Hitsari-Anteroksi

EERO PASO: PARAKKIKYLÄ.
Atrain & Nord (2025)

NUORI Antero Karhuntaipale lähti pohjoisen kyliltä hitsauskurssille. Työllistyä piti, joten rakennusala houkutteli.

Vuosi Turun laitamilla pahaaineisessa parakkikylässä toi ammatti- ja elämäntaitoa. Antero lainasi väärälle kaverille radionsa, ivailu saatoi johtaa käsirysyyn ja virkavalta oli tuttu näky.

Antero taisi kuitenkin viihtyä. Kavereita löytyi, muskantteja oli omasta takaa, vastaan tuli kovaonnisesti menehtyneeltä kaverilta jäänyt radio – tulipa vastakkainnenkin sukupuoli aiempaa tummaksi. Antero tutustui myös kaupungin kujiin, tanssiin ja näyttelyihin.

Mies oppi myös hitsaamaan. Oppilaitoksen tilaustöissä hän jopa yllätti opettajansa. Ministeri sai hienon

grillitelineen. Eniten oppijoiden puheissa oli laivanrakennus, Wärtsilä oli suuri työllistäjä.

Kirjan sävy on muistelmamainen. Anteron vuoden sattumuksista kuulemme, mutta olennaisia jännitteitä ei synny ja kerronta on yksita-soista. Parakkikylän elämästä kirja varmastikin tarjosi oikeanlaisen kuvan. ¶

INARI JUNTUMAA

Pete Risku,
raudoittaja,
luottamus mies,
Tampere

Sumuverhon takana

KESKUSTELEMME Suomessa aivan vääristä asioista, tartumme helppoihin täkyihin, joita meille tarjoillaan räikeinä kokuotsikoina. Milloin etsimme selityksiä sille, miksi suuren valtion tuleva päämies haluaa vallata Grönlannin, jaksamme ihmetellä merestä nostettua ankkuria tai pyörittelimme päiväkausia silmiämme humalassa toikkaroinneelle kansanedustajalle.

OMA OSASTONSA ovat tiedotteet siitä, mitä jälleen olet tehnyt aina väärin, kuten myös ohjeet siitä miten väistää välittömästi uhkaava kuolema. Klikit tarjoavat pääasiassa sisällötöntä roskaa, joka on helppolukuista, mutta ei lisää omaa ajatteluamme tai ohjaa paremman tiedon äärelle. Tätähän pidetään viihteenä ja naksutellesamme auki otsikon toisensa perään tuotamme mediayhtiölle tuloja, joita sille kertyykin valtavasti.

OIKEAT ASIAT, joista meille pitäisi kertoa ja joita meidän pitäisi myös lukea, eivät ole välttämättä helppoja ja kevyitä. Tarvitsimme vastauksia siihen, miksi Suomen hallitus tekee monella tapaa kestävämpiä päätöksiä, minkä vuoksi kapitalismille ei tuoda vaihtoehtoja tai miksi emme tee tarvittavia toimia ilmastokriisin torjumiseksi. Valtio, jossa silittelään äärioikeistolaisia poliitikkoja hallitusta myöten tai maailma, jossa kaikista rikkain voi ostaa presidentin ja ohjata politiikkaa mielensä mukaan, ei pitäisi tarjota yhtäkään viihdyttävää kohuraporttia, jossa ei ole pisaraakaan kritiikkiä.

TOTUUDELLA ja tutkitulla tiedolla pitäisi olla huomattavasti merkittävämpi asema yhteiskunnassa, mutta vielä paskanpuhumisella ja valehtelulla on valitettavasti mahdollista hallita mediaa ja pitää todelliset asiat poissa keskustelusta. Minulla tai sinulla on yksin vähän mahdollisuuksia vaikuttaa asian tilaan. Kansalaisaktivistien mielenilmauksissa on mahdollista osoittaa mieltä, vaikka ihmisoikeuksien, tasa-arvon, oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolesta. Jos tämä on liian pelottavaa, niin keväällä voi kunnallisvaaleissa äänestää ehdokasta, joka ei kampanjoi bensan hinnalla tai maahanmuuttajilla. ¶

Helmikuun herkku: mutkat suoriksi -hernekeitto

Niin makoisaa kuin klassinen, yön yli liotetuista kuivatusta herneistä valmistuva hernerokka onkin, arjessa tekee usein mieli vetää mutkat suoriksi.

KOTIMAISISTA pakasteherneistä syntyy käden käänteessä sametisen kuohkea keitto, johon pottu tuo vielä lisää makua ja täyttyvyyttä. Omilla mittareilla kotitekoisen pikahernekeitto pesee markettien purkkihernarit mennen tullen. En edes liiemmin sulattele herneitä vaan heitän ne pataan sellaisinaan.

Näin talvella suosin herneitä siksin, että maukkauden ohella niissä on elimistön toiminnalle tärkeitä kuituja ja vitamiineja sekä kaliumin ja sinkin kaltaisia kivennäisaineita, jotka osaltaan auttavat vastustuskyvyn ylläpitämisessä vuoden pahimpaan flunssa-aikaan. Ja mikä parasta, pakasteherneitä ei ole hinnalla pilattu!

Raskaan työn raatajalle proteiinipitoisilla herneherkuilla on myös se hyvä puoli, että ne pitävät nälän loitolla pidempään kuin kiireessä hotkaistut höttövälipalat. Uusien ravitsemussuosittelujen mukaan päivittäiseen ruokavalioon tulisikin sisällyttää satakunta grammaa herneitä tai muita palkokasveja. Herkkäsuolistoiselle toki palkokasvien huonosti imeytyvät hiilihydraatit voivat olla haaste.

TEKSTI JA KUVA:
SANNA KISSAKANGAS

Helppo hernekeitto pakasteherneistä

Hyödynnä tähän keittoon sitä, mitä kaapeista jo löytyy. Rosmariinin voit korvata kuivatulla oreganolla tai timjamilla ja kasvisliemen kanaliemellä. Chorizon tilalle sopii uunissa rapeaksi kypsennetty pekoni. Jos olet kasvissyöjä, ota kokkailun alussa sivuun muutama herne ja pari lusikallista sipulisilppua – ja koristele keitto niillä.

Ilmavuutta tähän tuhtiin soppaan saat pienellä kermalisällä, mutta itse jätän sen usein pois. Jos haluat keitosta vieläkin ruokaisamman, murustele lopuksi päälle fetaa.

3 pss (à 200 g)
pakasteherneitä
2 isohkoa salottisipulia
(tai 1 keltasipuli)
4 keskikokoista perunaa
(esim. Annabelle)
3 rkl limetin tai
sitruunan mehua
tuoretta minttua
3 rkl rypsiöljyä
pari nokareta voita
2 tl kuivattua rosmariinia

merisuolaa
mustapippuria myllystä
9 dl vettä
2 kasvisliemikuutiota
valmiita chorizosiivuja
(tai pekonia)
mantelilastuja
(hiukan kermaa
tai ruokakermaa)
(fetaa)
maalaisleipää
tai patonkia

Ota herneet huoneenlämpöön. Kuori ja hienonna sipulit. Kuori ja kuutioi perunat. Purista limetin (tai sitruunan) mehu ja silppua mintunlehdet.

Laita öljy pataan tai kattilaan. Kuullota sipuleita keskilämmöllä muutama minuutti.

Lisää voi ja peruna. Kuullota, kunnes kuutiot pehmenevät hiukan. Mausta rosmariinilla, suolalla ja pippurilla. Lisää kohmeiset herneet pataan ja lämmitä hetki.

Kiehauta vesi ja liemikuutiot toisessa kattilassa. Kaada liemi pataan, sekoita ja kiehauta. Laske lämpöä ja anna kuplia hiljaksen noin 15 minuuttia. Ota sivuun desi lientä.

Lämmitä sillä välin uuni 200 asteeseen. Levitä chorizoviipaleet ja mantelilastut leivinpaperille pellille. Kypsennä 8–10 minuuttia, kunnes chorizo on rapeaa ja lastut kullankeltaisia.

Kaada keitto sauvasekoittimeen tai blenderiin ja so-seuta. Purista joukkoon sitrusmehu. Maista, lisää suolaa ja pippuria tarvittaessa. Jos keitto tuntuu paksulta, notkista liemellä (tai kermalla) ja aja vielä muutama kierros.

Annostele keitto lautasille. Murusta päälle chorizo ja mantelilastut. Koristele mintunlehdillä. Nauti kuumana rapeakuorisen maalaisleivän tai patongin kera.

→ Sarjakuva

Monta työtä, monta alaa – yksi työttömyyskassa!
Många jobb, många branscher – en arbetslöshetskassa!

Näin haet ansiopäivärahaa

1. Ilmoittaudu viimeistään ensimmäisenä työttömyys- tai lomautuspäivänä työttömäksi työnhakijaksi Työmarkkinatorilla.
2. Täytä ansiopäiväraha hakemus A-kassan eAsioinnissa hakemusjakson päätyttyä.
3. Tarkista, että sinulla on kaikki tarvittavat liitteet päiväraha hakemukseen.
4. Lähetä ansiopäiväraha hakemus liitteineen.
5. Toimita mahdollisesti pyydyt lisäselvitykset ja puuttuvat liitteet.

*Jos et voi käyttää eAsiointia, niin ohjeet tähän tilanteeseen löytyvät sivulta:
a-kassa.fi/easioinnin-vinkit/*

- Du hittar **E-tjänsten** och ansökningsinstruktioner från vår webbsida.
- Du kan kontrollera behandlingssituationen och svarstiden för inkommande E-tjänstens meddelanden i sammanhang med behandlingssituationen.

*Om du inte kan använda E-tjänsten hittar du instruktionerna för denna situation på sidan:
a-kassa.fi/sv/etjansten-tips/*

A-kassa.fi

**Seuraa meitä somessa
Följ oss på some**

@AvoinKassa

→ **eAsioinnin** ja tarkemmat hakuohjeet löydät verkkosivuiltamme.

→ Hakemusten ja eAsiointiin saapuvien viestien vastausajan voit tarkistaa päiväraha hakemusten käsittelytilanteen yhteydestä.

Så här söker du dagpenning

1. Anmäl dig som arbetslös arbetssökande på Jobbmarknadens e-tjänst senast första dagen av arbetslöshet eller permittering.
2. Fyll i ansökan via A-kassans E-tjänst efter avslutad ansökningsperiod.
3. Kontrollera att du har alla behövliga bilagor för ansökan om dagpenning.
4. Skicka ansökan om dagpenning med bilagor.
5. Leverera eventuella begärda tilläggsutredningar och bilagor som fattas.

Kassa vastaa

Työttömyysturvan korotusosa poistui 1.1.2025

Eduskunta hyväksyi vuoden 2024 lopussa lakimuutoksen, joka poisti ansiopäivärahan korotusosan. Korotusosaa on voitu maksaa silloin, kun henkilö osallistuu työllistymistä edistävään palveluun. Muutos koskee noin kymmenesosaa ansiopäivärahan saajista.

Korotusosien maksaminen työllistymistä edistävien palvelujen ajalle lakkasi vuoden 2025 alussa. Korotusosaa voidaan maksaa vielä tämän vuoden aikana niissä tilanteissa, joissa palvelu on alkanut vuoden 2024 puolella.

Jos työllistymistä edistävä palvelu on siis alkanut viimeistään 31.12.2024, korotusosa voidaan maksaa lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta palvelun loppuun saakka, kuitenkin kokonaisuudessaan enintään 200 päivältä.

Jos palvelu järjestetään jaksotettuna erillisiin kokonaisuuksiin siten, että jaksot eivät liity yhtäjaksoisesti toisiinsa, korotusosaa tai korotettua ansio-osaa ei makseta palvelujakson ajalta, joka alkaa 1.1.2025 tai myöhemmin.

Kulukorvaus ei poistu

Lakimuutos ei vaikuta työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaan kulukorvaukseen, joka on tarkoitettu palvelun aikaisiin matka- ja ylläpitokustannuksiin. Tyypillisiä

kulukorvauksia ovat matkakulut, kuten kilometrikorvaukset, ateriakorvaukset, toimistotarvikkeet tai muut ammatilliset menot.

Kulukorvaus on 9 euroa päivältä ja se on verotonta tuloa. Sitä maksetaan työllistymistä edistävän palvelun osallistumispäiviltä, enintään viideltä päivältä viikossa. Kulukorvausta voi saada vain, jos saa työttömyysetuutta.

Lakimuutoksen vaikutus

Vuonna 2024 joulukuun puoliväliin mennessä työttömyysturvan korotusosaa maksettiin A-kassassa 5 807 saajalle. Korotusosa on ollut sitä suurempi, mitä suuremmat henkilön työttömyyttä edeltävät tulot ovat olleet. Korotusosan poistumisen vaikutus ansiopäivärahaan on noin 60–210 euroa kuukaudessa.

Myös liikkuvuusavustuksen korotusosa poistuu

Myös liikkuvuusavustuksen korotusosasta luovuttiin 1.1.2025. Liikkuvuusavustusta voi saada, kun ottaa työttömänä vastaan työn, joka sijaitsee kaukana nykyisestä asuinpaikasta. Korotettua liikkuvuusavustusta oli mahdollista saada, jos työpaikka on yli 200 kilometrin päässä asuinpaikasta.

Lue lisää [A-kassa.fi](https://www.avoinkassa.fi)

Seuraa meitä somessa @AvoinKassa

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä: **Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki**

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi! Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

Ammattiosastojen kevätkokoukset

Viimeistään maaliskuun viimeisenä päivänä pidettävässä osaston kevätkokouksessa:

- a) käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta;
- b) käsitellään toiminnantarkastajan lausunto;
- c) päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä;
- d) päätetään mahdollisista muista esille tulevista asioista.

OSASTOTAPAHTUMAT

Os. 022, Kerava

Kevätkokous to 20.2. klo 18, Kaupunginkirjasto, Kerava-parvi. Paasikivenkatu 12, Kerava. Esillä sääntöjen määräämät asiat (käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa!
Hallitus

OSALLISTU OMAN OSASTOSI KEVÄTKOKOUKSEEN!

Vaikuta yhteisiin asioihin, tutustu uusiin oman alasi ihmisiin osastosi kevätkokouksessa, johon jokainen osaston jäsen saa osallistua.

OSASTOTAPAHTUMAT

Os. 042, Hyvinkää

Kevätkokous to 20.3. klo 16, ravintola Rosso, (kabinetti), Kauppakuja 2, Hyvinkää. Esillä sääntöjen määräämät asiat (käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta) sekä muut esille tulevat asiat. Ruoka- ja kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 187, Lempäälän osasto

Kevätkokous ti 25.3. klo 17, Mantunkulma, Puistokatu 2, Lempäälä. Esillä sääntöjen määräämät asiat (käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa!
Hallitus

Kevätretki su 29.6. Valkeakosken kesäteatteri. Omavastuu 10 euroa/avec 20 euroa. Ilmoittautuminen 15.3. mennessä Tero Tiura p. 050 5692 081.

Os. 288, Nurmijärvi

Kevätkokous la 29.3. klo 15, Perttulan kansantalo, Nummenpääntie 9, Perttula. Esillä sääntöjen määräämät asiat (käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta) sekä muut esille tulevat asiat. Ruokailu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 416, Virrat

Kevätkokous to 20.2. klo 18, Työväentalo, Mäkitie 18, Virrat. Esillä sääntöjen määräämät asiat (käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa!
Hallitus

OSASTOTAPAHTUMAT

Os. 437, Huittinen

Kevätkokous pe 28.3. klo 18, Ay-toimisto, Sahakatu 4, Huittinen. Esillä sääntöjen määräämät asiat (käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 475, Nilsia

Kevätkokous la 15.3. klo 13, Mantun kulttuuritalo, Vesitorntie 1, Nilsia. Esillä sääntöjen määräämät asiat (käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 547, Lahti

Kevätkokous la 7.3. klo 18, Rakennusliitto toimisto, Hämeenkatu 32, Lahti. Esillä sääntöjen määräämät asiat (käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta) sekä muut esille tulevat asiat. Ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

ALUETAPAHTUMAT

Uudenmaan aluejärjestö

Edustajakokous Sokos hotelli Tripla la 12.4. klo 9–13. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kaikille edustajille tulee henkilökohtainen kutsu. Tervetuloa! Hallitus

VETERAANITOIMINTA

Keski-Suomen rakentajaveteraanit 2025

Tallinnan risteily 19.5. matkan hinta 60 euroa/hlö. Lisätiedot ja ilmoittautumiset 10.4. mennessä Kaarlo p. 050 542 7290 tai Raimo p. 040 768 8811.

Veteraanien kesätapaaminen 10.6. alkaen klo 10, Hirvasmäentie 113, Vehniä. Ilmoittautuminen 4.6. mennessä Kaarlon tai Raimon numeroon. Tervetuloa mukaan

Hei kaveri,
miten jaksat?

Tässähän tämä.
Mitä nyt välillä
uuvuttaa!

RAKENTAJAN RUKKANEN

Aina on hyvä aika huolehtia omasta jaksamisesta ja mielenterveydestä!

Rakentajan rukkanen on verkkotyökalu, joka auttaa sinua oman hyvinvointisi ylläpidossa ja mielenterveytesi tukemisessa.

Rakentajan rukkanen on kehitetty rakentajille yhdessä MIELI Suomen Mielenterveys ry:n kanssa.

**RAKENNUSLIITTO.FI/
RAKENTAJAN-RUKKANEN**

VETERAANITOIMINTA

Kirveskerho 55:n tapaamiset vuonna 2025

Kokoonnumme osaston toimitiloissa klo 11 alkaen, os. Purpuripolku 7–9, Kannelmäki, Helsinki.
Tilaisuuksissa käsittelemme mm. ajankohtaisia poliittisia kysymyksiä, retkiä, teatterikäyntejä jne. kokoonnumme seuraavasti: 11.2., 11.3., 8.4., 13.5., 9.9., 14.10., 11.11., (9.12. joululounas, aika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin).
Yhteyshenkilöt: Matti Piirainen p. 050 597 0911, Ahti Siipilehto p. 040 585 5588 ja Pentti Nurminen p. 040 542 5232.
Tervetuloa rohkeasti mukaan!

Os. 392, Tampereen Putkimiehet

Osastomme eläkeläiset, Juntturit kokoontuvat 2025 joka kuukauden ensimmäinen tiistaina klo 12, Os. 10:n tiloissa, Sorinkatu 4 A, Tampere, poikkeus heinä- ja elokuu. Tule kahvittelemaan, vaihtamaan kuulumisia ja suunnittelemaan mielekästä veteraanitoimintaa.
Juntturien vetäjä Rauno Viljanen p. 050 594 4168.

MUISTOLLE

Silvennoinen Pentti

Osastomme pitkäaikainen jäsen Pentti Silvennoinen kuoli 21.9.2024. Hän oli syntynyt 8.9.1934 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.1.1965.

Muistoa kunnioittaen
Os. 420, Kiteen osasto

Pöllänen Reijo

Osastomme jäsen Reijo Kalevi Pöllänen kuoli 17.11.2024. Hän oli syntynyt 17.9.1959 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 5.7.2002.

Muistoa kunnioittaen
Os. 244, Kurikka

Makkonen Toivo

Osastomme pitkäaikainen jäsen Toivo Henriikki Makkonen kuoli 8.8.2024. Hän oli syntynyt 3.4.1941 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.12.1973.

Muistoa kunnioittaen
Os. 059, Oulun osasto

ONNEA

80 vuotta

Matti Puskala
9.2.2025, Jalasjärvi
Os. 244, Kurikka

70 vuotta

Raili Marjatta Honkanen
29.3.2025, Savonlinna
Os. 159, Savonlinnan osasto

TUKILAKOT

Tukilakot ja lakkoavustus

Tarkemmat tiedot löytyvät osoitteesta
<http://rakennusliitto.fi/tukilakot>

Yhteystiedot

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4,
PL 307, 00531 Helsinki
Vaihe: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Asiakirjat, PL 307, 00531 Helsinki

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Palveluaika ma–pe 9–15

Työnantajatilitykset 020 774 3344
tai ta-tilit@rakennusliitto.fi
Palveluaika ma–pe 9–15

Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma–pe 9–15

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soittaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soittaessa matkapuhelinmaksun verran.

Palvelupisteiden yhteystiedot löytyvät
www.rakennusliitto.fi/yhteystiedot

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan eAsiainnin kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen asiakirjat@rakennusliitto.fi
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. 020 690 231 ma–pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

Rakentaja

PÄÄTOIMITTAJA
JOHANNA HELLSTEN
P. 040 770 5194

VIESTINTÄPÄÄLLIKKÖ
JANNE MÄKINEN
P. 040 352 1161

TOIMITTAJA
JUKKA NISSINEN
P. 050 2785

**TOIMITUKSEN
ASSISTENTTI**
KRISTA LÄHTEENMÄKI
P. 040 707 8258

**TOIMITUKSEN
SÄHKÖPOSTIOSOITTEET:**
ETUNIMI.SUKUNIMI@RAKENNUSLIITTO.FI

JULKAISIJA
RAKENNUSLIITTO RY

TOIMITUKSEN OSOITE
SILTASAARENKATU 4, HELSINKI

TAITTO
PUNAMUSTA OY,
SISÄLTÖ- JA SUUNNITTELUPALVELUT

POSTIOSOITE
PL 307, 00530 HELSINKI
PUHELIN, VAI HDE 020 774 003

TI LAUSHINTA
12 KK/35 €

PAINOPAikka
PUNAMUSTA, FORSSAN YKSIKKÖ
ISSN 0355-8614

ILMOITUSMYYNTI
HEIDI ANDERSSON
P. 050 528 7770
HEIDI.ANDERSSON@TIETOTALLI.FI

Lehden ilmestymispäivä on perjantai.

Seuraavassa numerossa:

Vuoden toisessa Rakentajassa on muun muassa asiaa siitä, miten nuoret pärjäävät, kun rakennusalalla menee huonosti. Lehdessä on myös juttua telineturvallisuudesta, tilaajavastuusta ja harvinaisesta työuraeläkkeestä.

Julkaisupäivä verkossa
11.4.2025

Aineistopäivä
14.3.2025

RAKENTAJA 3/25
Aineistopäivä 16.5.2025
Julkaisupäivä (verkossa) 13.6.2025

RAKENTAJA 4/25
Aineistopäivä 18.7.2025
Julkaisupäivä (verkossa) 15.8.2025

RAKENTAJA 5/25
Aineistopäivä 19.9.2025
Julkaisupäivä (verkossa) 17.10.2025

Ilmoitusmyynti:
Heidi Andersson

050 528 7770
heidi.andersson@tietotalli.fi

turva
vakuutusyhtiö

No nyt on jännä paikka

**Kotivakuutus -20 %
verkosta vuodeksi.**

turva.fi/koti

Hymyile, olet Turvassa.